

ÅRSRAPPORT 2015

I. Leders beretning	6
II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	10
III. Årets aktiviteter og resultater	13
1. Robuste, sikre og pålitelige ekomnett og -tjenester	16
1.1. Overordnet risiko- og sårbarhetsvurdering for ekomsektoren.....	16
1.2. Utvalgte tilsynsaktiviteter	16
1.3. Nasjonal cyberøvelse 2015.....	17
1.4. Forsterkede ekomlokasjoner i kommunene	18
1.5. Styrke egen hendelseshåndteringsevne.....	18
1.6. Nasjonal autonomi i norske ekomnett.....	20
1.7. Økt sikkerhet i domenenavnsystemet (DNSSEC)	21
1.8. Tildeling av støtte til bredbåndsutbygging.....	22
2. Effektiv regulering og velfungerende markeder	23
2.1. Markedsanalyser og vedtak	24
2.2. Bredbånds- og kapasitetsmarkedene.....	25
2.3. Bredbåndsaksess og tilgang til mobilnett.....	26
2.4. Postmarkedet	28
2.5. Følge opp anbefalingene i TRU-rapporten	30
2.6. Nytt radioutstyrsdirektiv og forenklinger av regelverk	31
2.7. Universell utforming og ekom til brukere med særlige behov	31
3. Frekvenser, nummerserier, domenenavn og IP-adresser.....	32
3.1. Nasjonal frekvensplan	32
3.2. Mobiltilbydernes dekningskart.....	32
3.3. Frekvensressursene i 900 MHz-båndet der tillatelsene utløper i 2017	32
3.4. Auksjon av frekvensressurser i 1800 MHz-båndet.....	33
3.5. Videre bruk av lokalradioblokka	34
3.6. Nye frekvenstillatelser for FM lokalradio	34
3.7. Ny arbeidsdeling mellom departement og myndighet	34
3.8. Slukkekravene for FM er oppfylt	35
3.9. Veileder om pris for utportering av nummer.....	35
4. Sikre at samfunnet er orientert om utviklingen i markedene.....	36
4.1. Starte arbeidet med strategiske mål for 2016-2020	36
4.2. Arenaer og treffsteder mellom bransje og myndigheter	36
4.3. Ny ekomportal.....	37
4.4. Samordning innenfor sikkerhet og beredskap	38
5. Ivareta norske interesser.....	40

5.1.	Nasjonal dialog om Internett.....	40
5.2.	Åpent og ikke-diskriminerende Internett.....	40
5.3.	Ett europeisk ekomarked	41
5.4.	Delta aktivt i BERECs arbeid	42
5.5.	World Radiocommunication Conference 2015.....	42
6.	Utvalgte volumtall	44
7.	Ressursbruk og måloppnåelse.....	46
IV.Styring og kontroll i virksomheten		49
1.	Internkontroll og risikovurdering	49
2.	Personnlemmessige forhold	50
3.	Effektivisering og forenkling.....	52
V. Vurdering av framtidsutsikter		56
VI.Årsregnskapet		58
1.	Ledelseskommmentar årsregnskapet 2015	58
2.	Bevilgningsrapportering	61
3.	Artskontorapportering	62

I. Leders beretning

Etter at samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen høsten 2014 ba om at vi byttet navn (fra Post- og teletilsynet) til Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom), ble betydelig innsats satt inn for å få alt på plass til årsskiftet. Det nye navnet er tatt godt imot både i markedene og i samfunnet, og vi opplever at navnet i stor grad avspeiler vårt ansvarsområde og blir forstått i målgruppene.

I likhet med 2014, var også 2015 særlig preget av arbeid med sikkerhet og beredskap. Vi har, helt siden ekstremværet Dagmar i 2011, kommunisert betydningen av at elektronisk kommunikasjon er forventet å skulle virke både i fred, krise og krig. Det er ikke lenger noen tvil om at elektronisk kommunikasjon er helt grunnleggende infrastruktur for at samfunnet skal fungere. Uten disse tjenestene, blir det krise. Dette er essensielt i mye av Nkoms arbeid.

I 2015 bekreftet Konkurransetilsynet (KT) at TeliaSonera fikk kjøpe Tele2. Med dette oppkjøpet, ble markedssituasjonen mellom mobilnettteierne varig endret, og vi har nå to store aktører: Telenor og TeliaSonera, og én aktør som bygger ut sitt nye nett etter oppkjøpet av 4G-frekvenser i auksjonen høsten 2013: ICE.

I bredbåndsmarkedet har 2015 vært et år der kapasitet har stått i sentrum. I privatmarkedet for mobilt bredbånd, som i praksis ikke lar seg skille fra mobilmarkedet, handler det stort sett om datamengde og kapasitet i markedsføringen. Alle de tre nettteierne bygger 4G-nett og konkurrerer om kundene utfra kvalitetsparametere. Dette er i tråd med Nkoms tidligere antakelser. Jeg ser det slik at pris fortsatt er viktig, men at det er en ønsket

utvikling at kvalitetskriterier blir stadig viktigere i det norske ekomarkedet.

Selv om pris nå bare er ett av flere momenter, anser Nkom likevel at det er positivt at brukerne har tilgang til transparent sammenlikning når de skal velge elektroniske kommunikasjons-tjenester.

Nkom har derfor i 2015 startet et arbeid for å tilby private aktører et godkjent merke som de kan bruke dersom de fyller visse objektive kriterier. Hensikten er å legge til rette for at private aktører kan tilby gode tjenester, og at myndigheten ikke skal ta de private aktørenes plass der disse utfører oppgaven minst like godt. Ordningen blir klar våren 2016.

Også når det gjelder fast bredbånd, er det viktig utvikling på gang. Regjeringen har videreført sin støtteordning for områder der det ikke er grunnlag for kommersiell utbygging. I 2015 delte Nkom ut 110 mill. kr. over ordningen, og dette gir bredbåndstilknytning til 10.000 nye husstander.

I 2014 vedtok Nkom at Telenor må åpne sitt fibernettverk for konkurrentene. Hensikten er at også disse kan levere tjenester over dette nettet, slik de har kunnet gjøre over selskapets kobbernett i mange år. Telenor lanserte sitt grossisttilbud i januar 2015, og dermed er det tilrettelagt for slik konkurranse der Telenor bygger fiber.

Da TeliaSonera i 2014 varslet at selskapet ville kjøpe Tele2, stilte vi vårt arbeid med den viktige auksjonen i 1800-båndet i bero. Årsaken var at frekvenser er en så avgjørende ressurs for konkurransesituasjonen selskapene imellom, at vi ville ha KT's endelige vurdering på plass før vi definerte betingelser osv. for auksjonen. Rett før jul 2015 gjennomførte vi auksjonen, og det var knyttet stor spenning til utfallet. Resultatet

ble at TeliaSonera og Telenor kjøpte de ledige frekvensene, til en samlet pris på nesten 900 mill. kr.

Auksjoner blir ikke mindre viktige i årene som kommer. Spørsmål som DNKs (Direktoratet for nødkommunikasjons) behov for frekvenser, kringkastingsselskaperens videre utvikling når deler av deres spektrum skal omdisponeres til mobil, og betingelser for nye auksjoner når gamle tillatelser går ut, er vesentlige spørsmål fremover.

Nkom har bidratt med innspill til Samferdselsdepartementets ekomplan, som er planlagt som del av regjeringens fremlegg av en digital agenda til Stortinget. Til denne planen har Nkom foreslått leveringsplikt på bredbånd, av grunnleggende god kvalitet (4 Mb/s nedstrøms).

Vårt råd er at leveringsplikt på bredbånd bør erstatte dagens plikt til å levere fasttelefoni, og at plikten må sees i sammenheng med at det offentlige skal kunne kommunisere med befolkningen elektronisk fra februar 2016. Vi har grunn til å tro at de aller fleste husstander vil få tilbud om langt høyere kapasitet enn den som eventuelt blir leveringspliktig. Slik blir plikten ikke en begrensning – kun en sikkerhet for at alle husstander blir del av det digitale samfunnet med en minimums bredbåndskapasitet.

Etter hvert som nett og tjenester bygges ut til å tåle både store datamengder og belastninger fra ekstremvær osv., øker også brukernes krav til at alle tjenester alltid skal virke. Det er en pedagogisk jobb å realitetsorientere alle viktige målgrupper om hva man kan og bør forvente, og hvilke foranstaltninger man selv bør gjøre for å sikre sine tjenester best mulig.

Nkom har i 2015 fortsatt sin rundreise til alle fylkesmennenes ledergrupper, og vi stiller også i andre fora som ønsker informasjon og diskusjon om samfunnets og egen beredskap.

Det er min bestemte oppfatning at dette arbeidet både er viktig og nyttig, og at det ofte gir nye perspektiver når vi samarbeider med de regionale myndighetene. Vi legger også betydelig innsats i samarbeid med andre statlige myndigheter, der oppgaver og ansvar tangerer hverandre. Hensikten er å bidra til en effektiv stat, med klar ansvarsfordeling.

Nkom har i 2015 gått i bresjen for at tilbyderne av elektronisk kommunikasjon og de hemmelige tjenestene også bør ha tettere kontakt. Ekom-sikkerhetsforum er opprettet, og her sitter de største tilbyderne, Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM), Politiets sikkerhetstjeneste (PST) og E-tjenesten sammen med Nkom. Vi leder og fasiliterer dette forumet, som arbeider på gradert nivå.

For Nkoms daglige håndtering av sikkerhetssituasjonen i ekom-Norge, er opprettelsen av et eget responsmiljø (Nkom CSIRT) viktig. I 2015 ble egne ressurser allokert, og miljøet vil være tilgjengelig for bransjen fra sommeren 2016. Med dette på plass og under oppbygging, vil Nkom CSIRT bli en viktig leverandør av bransjeinformasjon til og fra NorCERT. Og ikke minst: målet er at samarbeidet mellom sikkerhetsmiljøene og bransjen skal bli forutsigbar og effektiv. Dette er vesentlig i en bransje der forsinkelser er kritiske når noe galt har skjedd eller er under utvikling. For at denne satsingen skal gi det samfunnet krever og forventer i en krisesituasjon, er Nkom avhengig av midler til fortsatt å prioritere arbeidet med sikkerhet og beredskap. Det samme gjelder satsing på utbygging av ett sikkert sted for kommunikasjon (prosjekt Forsterket ekom) i hver kommune, slik at

kriseledelse landet rundt kan stole på at de ikke blir helt isolert under ekstreme hendelser.

I 2015 vedtok Stortinget ny postlov. Det blir full konkurranse i det norske postmarkedet fra 2016, og da blir Norge harmonisert med resten av EØS-landene også på dette området. Det er sterk nedgang i ordinær brevpost, og det blir spennende å se hvilken konkurranse som vil utvikle seg på det fysiske postmarkedet. Pakkemarkedet er i vekst, mens regjeringen har bestemt at postgangen ut fra og inn til offentlig sektor i hovedsak skal skje med digital post.

Nkoms hovedkontor er lokalisert i Lillesand. Sørlandet er særlig rammet av nedgangen i leverandørindustriens kontrakter til oljebransjen, med påfølgende arbeidsledighet som resultat. Vår organisasjon fremstår derfor som en enda mer attraktiv arbeidsplass enn før, og vi har god tilgang til generell arbeidskraft. Spesialiserte stillinger, med erfaring fra bransjene eller relevante tilsyn, er imidlertid fortsatt en utfordring.

Nkom landet i 2015 en årelang konflikt med utleier om utvendig leieareal. Dette er en viktig rammebetingelse for vår fremtidige utvikling, og ro rundt denne saken ble endelig oppnådd.

Nkom har de siste årene blitt tildelt flere oppgaver og har også trådt klarere inn i ansvarsområder som ligger til vår myndighet. Dette er i hovedsak løst innenfor gjeldende budsjett og gjennom omprioriteringer av ressurser. Nkom har god økonomistyring og leverer på det budsjettet som er avtalt med SD.

Nkom arbeider systematisk med å fylle vår rolle innenfor vårt myndighetsområde. Dette betyr at vi har omfattende reisevirksomhet i inn- og utland. Dette er både viktig for arbeidet og utviklende for den enkelte medarbeider, men også krevende.

Vi har fulgt regjeringens pålegg om effektivisering, men Nkom er på flere områder effektivisert i så stor grad at ytterligere tilstramming potensielt kan hindre optimal utførelse av de oppgavene vi er satt til å utføre. Jeg er svært tilfreds med at sykefraværet er lavt og at trivselen er høy, men jeg er bekymret for belastningen på lederne og en del av medarbeiderne med spesialisert kompetanse.

Nkom har i 2015 opprettholdt den internasjonale aktiviteten. Imidlertid inntar vi en stadig mer vurderende rolle av hvor vi skal sette inn ressursene, ut fra strategien vår om at Norge skal kunne spille en rolle i de sakene vi engasjerer oss i.

I 2015 har vi jobbet internasjonalt særlig i BEREC, der vi er aktive på ledelsesnivå og i arbeidet med internasjonal gjesting og nettnøytralitet. Prinsippet om at man skal kunne bruke elektronisk kommunikasjon til det man vil innenfor den aktuelle jurisdiksjonen, og til forutsigbare og rimelige betingelser, er en grunnplanke i vårt engasjement.

Lillesand, 14. mars 2016

Torstein Olsen
direktør
Nasjonal kommunikasjonsmyndighet

II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) er et statlig forvaltningsorgan underlagt Samferdselsdepartementet. Nkom skal sørge for at tilbydere av tjenester innen elektronisk kommunikasjon, slik som mobiltelefoni eller bredbånd, har like muligheter til å konkurrere om kundene. Oppgavene våre omfatter også kontroll av kvaliteten på ekomtjenestene.

Ansvarsområdet vårt er mangfoldig. Vi forvalter frekvenser for mobil, radio og fjernsyn, og vi planlegger og forvalter nummerressurser. Vi har tilsyn med at ekomtilbyderne fyller forpliktelsene sine til å sørge for at ekomnettene er best mulig sikret mot både dataangrep og belastninger fra ekstremvær. Vi har også tilsyn med at Posten Norge etterlever forpliktelsene i sin konsesjon.

For å ivareta våre ansvarsområder er vi avhengig av et bredt og godt samarbeid med bransjen så vel som med andre myndigheter, både nasjonalt og internasjonalt. Vi legger til rette for gode nasjonale møteplasser og fagforum, og vi jobber aktivt internasjonalt, ved å delta i utvalgte arbeidsgrupper og samarbeidsfora der vi kan være med å påvirke utviklingen.

Nkoms strategi (2012-2016) har tre hovedmål:

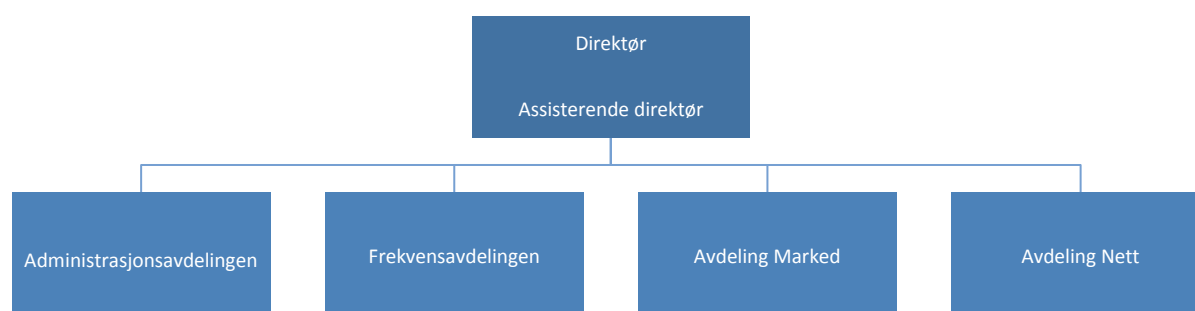
Nkom skal være oppdatert på utviklingen og utfordringene i næringene

Nkom skal være en offensiv tilrettelegger for aktørene

Nkom skal være beste kilde i alle relevante problemstillinger

Nkoms hovedkontor er lokalisert i Lillesand og er organisert i fire avdelinger.

Frekvenskontrollen har i tillegg kontorer i Lødingen, Trondheim, Bergen, Lillehammer og Ski. Ved utgangen av 2015 hadde Nkom 157 ansatte fordelt på 141 årsverk.

LEDELSEN

«Min rolle er å sikre at det ansvar Nkom til enhver tid er delegert blir ivarettatt på en profesjonell måte i forhold til alle aktører. Samtidig skal jeg sikre en effektiv drift av organisasjonen med de krav og plikter som følger av relevant regelverk, instruks for Nkom og det årlige tildelingsbrev.»

DIREKTØR
Nkom
Torstein Olsen

«Som assisterende direktør er jeg direktørens stedfortreder. Strategiarbeid, hovedkontakt med media og redaktørrolle for alle Nkoms eksterne nettsted er også ansvarsområder som ligger til min rolle.»

ASSISTERENDE DIREKTØR
Nkom
Elisabeth Aarsæther

«Frekvensavdelingens arbeid omfatter planlegging, tildeling og oppfølging av frekvenstillatelser, og avdelingens arbeidsområde omfatter alle disse områdene. Avdelingen har også ansvar for oppfølgingen av internasjonale forpliktelser på radiofrekvensområdet, primært i CEPT, ITU og EU. Avdelingens arbeid bidrar til å sikre effektiv bruk av frekvensressurser.»

AVDELINGSDIREKTØR
Frekvensavdelingen
John-Eivind Velure

«Avdeling marked har ansvar for tilsyn med elektroniske kommunikasjonstjenester og posttjenester. På bakgrunn av analyser identifiserer avdelingen tilbydere med sterk markedsstilling og pålegger forpliktelser som skal bidra til å bøte på konkurranseproblemer. Avdelingens arbeid bidrar til å sikre effektiv regulering og legger til rette for velfungerende post- og ekommarkeder.»

AVDELINGSDIREKTØR
Avdeling Marked
Irene Åmot

«Avdelingens hovedoppgaver er å utvikle og følge opp nasjonalt regelverk innen tre hovedområder: Sikkerhet og beredskap i ekomnett, Internett, utstyr og installasjoner. Avdelingens arbeid bidrar til å sikre at brukerne har tilgang til robuste, sikre og pålitelige elektroniske kommunikasjonsnett og -tjenester.»

AVDELINGSDIREKTØR
Avdeling Nett
Einar Lunde

«Administrasjonsavdelingen legger til rette for at Nkom utfører sine hovedoppgaver ved å levere effektive og moderne tjenester innen IT, arkiv, økonomi, personal og annen drift. Avdelingen har ansvar for å ivareta lover og regler som gjelder for statlige virksomheter.»

AVDELINGSDIREKTØR
Administrasjonsavdelingen
Bertil Solheim

Nøkkeltall fra årsregnskapet	2013*	2014*	2015**
Antall årsverk	132	139	141
Samlet tildeling kapittel 1380, post 01-99	235 322 000	371 695 000	369 579 000
Utnyttelsesgrad kapittel 1380, post 01-29	97 %	101 %	100 %
Driftsutgifter	155 344 923	168 841 110	169 596 383
Lønnsandel av driftsutgifter	62 %	62 %	64 %
Lønnsutgifter per årsverk	731 815	747 338	772 980
Konsulentandel driftsutgifter	7 %	7 %	6 %

*) Beløpene for 2013 og 2014 er inklusive merverdiavgift.

**) Fra 2015 ble det innført en nettoføringsordning for merverdiavgift i statsforvaltningen, noe som betyr at beløpene er eksklusiv merverdiavgift. Nkom har i 2015 regnskapsført kr. 8 548 468 sentralt på kap. 1633 Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift, post 01 Driftsutgifter.

III.Årets aktiviteter og resultater

Tildelingsbrevet fra Samferdselsdepartementet gir Nkom konkrete føringer på aktiviteter, oppgaver og prioriteringer gjennom budsjettåret. Tabellen innledningsvis i dette kapitlet gir en kort oppsummering av prioriteringer, resultat og status. Fylldig rapportering for hver enkelt prioritering følger etter tabellen.

Hovedmål 1: Nasjonal kommunikasjonsmyndighet skal bidra til å sikre at brukerne har tilgang til robuste, sikre og pålitelige elektroniske kommunikasjonsnett og -tjenester

Prioritering	Resultat	Status
1.1		
Risiko- og sårbarhetsvurdering for ekomsektoren	Første ROS-rapport offentliggjøres i starten av 2016.	●
1.2		
Utvalgte tilsynsaktiviteter	Tilsyn med fokus på adgangs- og personkontroll, fysisk sikring og kraftforsyning er utført og avvik er korrigert.	●
1.3		
Nasjonal cyberøvelse	Øvelsen gjennomført i desember i samarbeid med NVE.	●
1.4		
Forsterkede ekomlokasjoner i kommunene	Krav, rutiner og styringsstruktur er etablert i samarbeid med Telenor, TeliaSonera, ICE, Norkring, DNK og DSB.	●
1.5		
Styrke hendelseshåndteringsevnen	Døgkontinuerlig beredskapsvakt fra juli. Krisehåndteringslokaler er prosjektert. NkomCSIRT påbegynt.	●
1.6		
Nasjonal autonomi i norske ekomnett	Status hos tilbyderne og i andre nordiske land er kartlagt. Kost-/nytteanalyse inkl. ROS-vurdering er påbegynt.	●
1.7		
Økt sikkerhet i domenenavnsystemet	Nkom deltok i mai på Norids seminar for å øke andelen norske tilbydere som validerer DNS-oppslag	●
1.8		
Støtte til bredbåndsutbygging	32 av 175 søknader innvilget støtte på totalt 110 mill. kr. Totalt 9900 husstander får ny eller forbedret dekning.	●

Hovedmål 2: Nasjonal kommunikasjonsmyndighet skal bidra til å sikre effektiv regulering og legge til rette for velfungerende post- og ekommarkeder

Prioritering	Resultat	Status
2.1		
Markedsanalyser i mobil- og fastnett	Marked 7-vedtak fattet i januar. Marked 1-3-vedtak fattet i januar 2016. Marked 15-vedtak fattes 1. kvartal 2016.	●

2.2		
Nye vedtak i bredbånds- og kapasitetsmarkedene	Nye vedtak påbegynt og møter er gjennomført med aktørene. Varsel om vedtak planlagt i fjerde kvartal 2016.	●
2.3		
Regulering i markedene for bredbåndsaksess og tilgang til mobilnett	Klagesaker i etterkant av Nkoms vedtak pågår.	●
2.4		
Postmarkedet	Høringsinnspill til ny postlov gitt i januar. Rapport om det norske postmarkedet levert i februar.	●
2.5		
TRU-rapporten	Det er avholdt flere bransjemøter om oppfølging av TRU-rapporten. Innspill til SDs ekomplan gitt i august.	●
2.6		
Radioutstyrsdirektiv og regelverk	Arbeid med endringer i forskrifter pågår. Innspill til nødvendige lovendringer er gitt SD.	●
2.7		
Leveringsplikt og brukere med særlige behov	Forslag til behov for tilgang til telefonitjenester og bredbånd gitt i mai. Forslag knyttet til brukere med særlige behov gitt i februar 2016.	●

Hovedmål 3: Nasjonal kommunikasjonsmyndighet skal bidra til å sikre effektiv bruk av frekvensressurser, nummerserier, domenenavn og IP-adresser

Prioritering	Resultat	Status
3.1		
Oppdatere og publisere nasjonal frekvensplan	Ny nasjonal frekvensplan publisert i juli. Gjenstår fortsatt noe arbeid med oppdatering av planen og EFIS.	●
3.2		
Harmonisering av dekningskart	Etter flere møter i 2015 har man ikke enes om følsomhetsgrense for utendørsdekning. Arbeidet fortsetter.	●
3.3		
Frekvensressursene i 900 MHz-båndet	Arbeidet med å forberede tildelingen av frekvensressursene er gjort i henhold til tidsplan.	●
3.4		
Frekvensressursene i 1800 MHz-båndet	Auksjon av ressursene ble avsluttet i desember. TeliaSonera og Telenor tildelt hhv 2x5 MHz og 2x10 MHz.	●
3.5		
Videre bruk av lokalradioblokka	Arbeidet er påbegynt i samarbeid med Medietilsynet. Auksjonsstart planlagt i mars 2016.	●
3.6		
Nye frekvenstillatelser for FM lokalradio	Nkom avventer ny kringkastingsforskrift. Planlagt tildeling 3. kvartal 2016.	●

3.7		
Ny arbeidsdeling mellom SD og Nkom i saker om frekvensforvaltning	Arbeidsdelingen mellom SD og Nkom godkjent av SD i starten av januar 2016.	●
3.8		
Verifisere at slukkekrav for FM er oppfylt	Dekningsrapport innholdende både veg- og befolkningsdekning publisert i februar.	●

Hovedmål 4: Nasjonal kommunikasjonsmyndighet skal bidra til at norske interesser på post- og ekomområdene ivaretas nasjonalt og internasjonalt

Prioritering	Resultat	Status
4.1		
Strategiske mål for 2016-2020	Arbeidet påbegynt og justeringer av strategien vurdert. Brukerundersøkelse ikke gjennomført.	●
4.2		
Arenaer og treffsteder mellom bransjen og myndighetene	Vi opplever bedret samarbeid med bransje og forvaltning. Myndighetsrollen er videreutviklet, spesielt innenfor sikkerhet og beredskap.	●
4.3		
Vurdere ny interaktiv forbrukertjeneste	Det er besluttet å utvikle en portal som enkelt skal gi en oversikt over ekomtjenester i Norge.	●
4.4		
Samordning og forståelse av ulike myndigheters avhengighet til ekom	Nkom har høyt fokus på å få til bedre samordning og har tatt initiativ innen en rekke felt (PST/NSM/Fylkesmenn).	●

Hovedmål 5: Nasjonal kommunikasjonsmyndighet skal bidra til at norske interesser på post- og ekomområdene ivaretas nasjonalt og internasjonalt

Prioritering	Resultat	Status
5.1		
Nasjonalt dialog om Internett	Nasjonalt IGF avholdt i november med deltakelse fra SD/UD/Kripos/Norid/UiO og andre off. /private aktører.	●
5.2		
Åpent og ikke-diskriminerende Internett	Nkom har også i 2015 ledet NN ERG i BEREC. Nasjonalt nettnøytralitetsforum arrangert i oktober.	●
5.3		
Ett europeisk ekommarked	EU vedtok ny regulering av nettnøytralitet og int. gjesting i november. Nkom deltar aktivt i BERECs arbeid med utfyllende regler på begge områder.	●
5.4		
Europeisk rammeverk i 2016, USO/OTT/Int.gjesting/Nettnøytralitet	Nkom har deltatt i BERECs arbeid med rapport om OTT og arbeidet med BERECs syn på Kommissjonens høring om nytt regelverk.	●
5.5		
World Radiocommunications Conference 2015	Nkom var vertskap for det siste europeiske forberedelsesmøtet i Bergen. WRC foregikk i november.	●

1. Robuste, sikre og pålitelige ekomnett og -tjenester

Mål 1: Post- og teletilsynet skal bidra til å sikre at brukerne har tilgang til robuste, sikre og pålitelige elektroniske kommunikasjonsnett og -tjenester.

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet skal:

- Gjennomføre overordnet risiko- og sårbarhetsvurdering for ekomsektoren, jf. mål i SOROS-rapporten.
- Gjennomføre utvalgte tilsynsaktiviteter med hjemmel i sikkerhets- og beredskapsregulering i sektoren.
- Gjennomføre nasjonal cyberøvelse for ekomtilbyderne og myndigheter i samarbeid med Norges vassdrags- og energidirektorat.
- Etablere og iverksette implementeringsprosjekt for myndighetsfinansierte forsterkede ekomlokasjoner i kommunene, basert på erfaringene fra pilotprosjektene i 2014.
- Styrke hendelseshåndteringsevnen gjennom etablering av egne krisehåndteringslokaler, vaktordning og etablere konsept for håndtering av IKT-sikkerhetshendelser i sektoren iht. Nasjonal strategi for informasjonssikkerhet.
- Vurdere sentrale kost-/nytteelementer knyttet til krav til nasjonal autonomi i norske ekomnett
- Følge opp arbeidet i Uninett Norid AS og hos internettilbyderne med å sørge for økt sikkerhet i domenenavnsystemet (DNSSEC).
- Videreføre funksjon for tildeling av støtte til bredbåndsutbygging i henhold til den notifiserte nasjonale ordningen.

1.1. Overordnet risiko- og sårbarhetsvurdering for ekomsektoren

Det er viktig å ha oversikt over forhold som kan påvirke ekomnett og -tjenester negativt for å kunne fortsette å utvikle trygge og fremtidsrettede tjenester.

Nkom utarbeidet en overordnet risiko- og sårbarhetsvurdering (ROS) for ekomsektoren i 2015. I arbeidet inngår informasjonsinnsamling fra tilbyderne, en metodisk analyse av risiko for uønskede hendelser som kan ramme sektoren, og en vurdering av mulige tiltak og deres risikoreducerende effekt.

Arbeidet oppsummeres i en offentlig rapport som blir publisert våren 2016. Rapporten er et viktig beslutningsunderlag for de valgene og prioriteringene som Nkom gjør i sikkerhets- og beredskapsarbeidet. Den nasjonale ROS-vurderingen vil bli oppdatert årlig.

1.2. Utvalgte tilsynsaktiviteter

Nkom har gjennomført stedlig tilsyn hos TeliaSonera i Oslo og i Trondheim, og hos Telenor i Oslo. Tilsynene fokuserte på adgangskontroll, personkontroll, fysisk sikring og kraftforsyning.

Tilsynene avdekket både avvik og merknader hos begge tilbyderne som vi har fulgt opp i løpet av året. Utbedringene sikrer oppfyllelse av kravene på de aktuelle stedene og oppfølging fra tilbyderne på andre tilsvarende anlegg.

Vi har også fulgt opp mobilutfallet hos Telenor i desember 2014.

Nkom ila i vedtak av 22.juli Telenor et overtredelsesgebyr på ni mill. kr for overtredelse av ekomlovens § 2-10 første ledd. Gebyret er en reaksjon på mangelfulle rutiner forut for Telenors omfattende mobilutfall 30. oktober 2014.

Etter klagesaksbehandlingen ble Nkoms vedtak opprettholdt av SD i vedtak 19. januar 2016.

1.3. Nasjonal cyberøvelse 2015

Nkom gjennomførte en nasjonal cyberøvelse for infrastruktureiere og myndigheter innenfor kraft- og ekomsektoren i desember.

I forkant av øvelsen arrangerte vi en fagdag der tema var læring av øvelser og cyberutfordringer. Under øvelsen gjennomførte Nkom et VIP-program hvor topplederne i de fleste virksomhetene deltok.

I etterkant av øvelsen har flere tilbydere valgt å styrke sin egen hendelseshåndtering.

Evalueringen av øvelsen pågår og vil være ferdig i første kvartal 2016.

Fagdag for Nasjonal Cyberøvelse Ekom og Kraft (NCEK 2015)

Deltagelse i Forsvarets operative hovedkvarters øvelse

Nkom deltok i en liaisonrolle under Forsvarets operative hovedkvarters øvelse Gram i oktober. Vår deltagelse i øvelsen er en del av det økte samarbeidet innen totalforsvaret.

1.4. Forsterkede ekomlokasjoner i kommunene

Gjennom programmet for forsterket ekom finansierer myndighetene etablering av ett område med forsterket ekom i utvalgte kommuner.

Forsterket ekom innebærer at basestasjoner som dekker kommunesenteret (med kommunens kriseledelseslokaler, pårørendesenter, mediasenter med mere) blir utstyrt med reservestrøm i minimum 72 timer, og redundans i transmisjonen frem til basestasjonene.

Utvelgelsen av utbyggingskommuner baseres på en prioritert liste utarbeidet av landets fylkesberedskapssjefer.

Kravspesifikasjoner, rutiner og styringsstruktur for utrullingsprogrammet er etablert i samarbeid med Telenor, TeliaSonera, ICE, Norkring, DNK og DSB,

Pilotkommunene Vestvågøy, Vågan, Norddal, Sandøy, Leikanger, Førde og Lillesand fikk etablert forsterket ekom i 2015.

Avtale om forsterket ekom i seks nye kommuner

I 2015 har vi inngått avtaler for etablering av forsterket ekom i seks nye kommuner. Dette gjelder Hammerfest, Hasvik, Loppa, Austevoll, Tønsberg og Lom.

I tillegg er det gitt et tilskudd for å realisere en ny fiberkabel over Vestfjorden mellom Bodø og Røst i Nordland. Fiberkabelen vil gi hele Lofotregionen en betydelig styrket ekominfrastruktur.

Tiltakene er planlagt ferdige i løpet av 2016.

Programmet «Forsterket ekom» er ett av flere tiltak som Nkom iverksatte etter ekstremværet Dagmar i 2011. Disse tiltakene og tilbydernes egne tiltak har gitt en vesentlig bedring i tilbydernes evne til å håndtere og motstå større utfallshendelser.

1.5. Styrke egen hendelseshåndteringsevne

Nkom styrker egen evne til å håndtere hendelser gjennom etablering av krisehåndteringslokaler, etablering av vaktordning og konsept for håndtering av IKT-sikkerhetshendelser i sektoren.

Beredskapsrom

Prosjektering av beredskapsrom i Nkoms lokaler ble utført i 2015. Entreprenør er valgt og arbeidet med beredskapsrommet starter i første kvartal 2016.

Beredskapsrommet vil gi oss bedre fasiliteter og arbeidsredskap for hendelseshåndtering, både tradisjonell hendelseshåndtering og for håndtering av cyberhendelser (NkomCSIRT).

Beredskapsvakt

Vi iverksatte døgnkontinuerlig beredskapsvakt fra juli. Dette har gitt oss muligheten til å gi bedre og mer rettidig situasjonsforståelse til andre beredskapssetater.

Det ble registrert rundt 40 hendelser i Nkom CIM (hendelseshåndteringssystem) i løpet av året. Situasjonsrapporter ble delt med SD, NVE, DSB og berørte fylkesmenn.

Ved flere hendelser har vi registrert at fylkesmennene har delt informasjon med berørte kommuner, og fylkesmenn og kommuner har tatt kontakt med oss for ytterligere informasjon.

Nkom ledet øvelsen NCEK 2015 – her fra forberedelsene

Nkom CSIRT

Høsten 2014 gjennomførte vi et prosjekt som drøftet alternative organiseringer og ambisjonsnivå for et responsmiljø for ekomsektoren. Prosjektet konkluderte med en modell som plasserer responsmiljøet internt i Nkom, med anbefalt størrelse på fem til åtte årsverk.

Vi har startet arbeidet med etableringen av egen CSIRT (NkomCSIRT) og det er definert mål og arbeidsoppgaver for denne virksomheten. Leder for NkomCSIRT ble ansatt i juli.

Arbeidet med å operasjonalisere NkomCSIRT, bygge kompetanse internt, etablere relasjoner til eksterne sektorCERTer, myndigheter og bransje vil foregå gjennom hele 2016 og ut i 2017.

Planen er å ha et fullstendig operativt NkomCSIRT-miljø før sommeren 2017.

Vi har økt innsatsen og synligheten eksternt innen cyberdomenet betydelig gjennom å delta på flere nasjonale og internasjonale arrangementer. Vi har bidratt med foredrag og deltatt i en rekke møter og seminarer.

Det er etablert gode relasjoner til NorCERT og de viktigste sektorvise CSIRT, inklusive FinansCERT, HelseCERT og KraftCERT.

1.6. Nasjonal autonomi i norske ekomnett

I St.meld. nr. 47 (2000-2001) ble problemstillinger knyttet til nasjonal autonomi drøftet i forbindelse med liberaliseringen og globaliseringen av ekomsektoren.

Med nasjonal autonomi menes at det skal være mulig å benytte elektroniske kommunikasjonstjenester innenfor nasjonens grenser, uten å være avhengig av tekniske og/eller personellmessige fasiliteter i utlandet.

Da ekomforskriften ble iverksatt i 2004, inneholdt den en bestemmelse om nasjonal autonomi (§ 8-3). Bestemmelsen ble imidlertid ikke satt i kraft, men inngår fortsatt i forskriften som en kompetanseregulering.

I løpet av disse årene har det skjedd betydelige endringer i ekomsektoren innenfor teknologi og tjenester, infrastruktur, selskapskonsolideringer, utkontraktering og internasjonalisering. Disse endringene skaper store utfordringer for hvordan nasjonal autonomi kan realiseres.

Samtidig kan samfunnets stadig økende avhengighet av fungerende elektroniske kommunikasjonsnett- og tjenester, sammenholdt med endringer i det sikkerhetspolitiske landskapet, tilsa at en form for nasjonal autonomi er viktig for landets beredskapsevne.

Sammen med konsultantselskapet Nexia har vi fremskaffet et grunnlag for å analysere kost-/nytteelementer knyttet til krav om nasjonal autonomi. Arbeidet har omfattet en vurdering av dagens trusselbilde, kartlegging av tilstanden for autonomi i norske ekomnett i dag, og tilstanden i andre nordiske land.

På bakgrunn av dette vurderer Nexia de sentrale kost-/nytteelementene, og resultatet vil bli forelagt oss i februar 2016.

1.7. Økt sikkerhet i domenenavnsystemet (DNSSEC)

Det arbeides jevnt med å øke DNSSEC under .no. Ved årsskiftet var 56 prosent av domeneene under .no DNSSEC-signert. Det utgjør en av verdens høyeste signeringsprosjenter for denne sikkerhetsløsningen.

Norid opplyser at det ved utgangen av året var 49 av 344 registrarer under .no. som tilbød DNSSEC til egne kunder.

Blant disse 49 finner vi de største registrarene som dekker det meste av det nasjonale domenenemarkedet. Dette betyr igjen at de fleste registrantene under .no har mulighet til å få egne domener sikret med DNSSEC uten å bytte registrar.

Norid har utbetalt rabatt til registrarene to ganger for å stimulere til høyest mulig utbredelse av DNSSEC. Mange av de store ISP-ene har validerende infrastruktur tilgjengelig.

Vi har samarbeidet tett med Norid for å finne de mest effektive måtene for å oppnå en ytterligere økt signeringsprosent for DNSSEC. Blant annet vurderer vi informasjon spesielt rettet mot organisasjoner som dekker større deler av det offentlige på nett, slik som Kommunenes Sentralforbund (KS).

Den danske Energistyrelsen besøkte Nkom for å lære om statsstøtte til bredbåndsutbygging.

1.8. Tildeling av støtte til bredbåndsutbygging

Rammen for bredbåndstilskudd for 2015 var 110 mill. kr og vi mottok i alt 172 søknader fra 18 fylker. Det samlede søknadsbeløpet var på 645 mill. kr.

De fleste søknadene var kommunale, men to fylker (Sogn og Fjordane og Sør-Trøndelag) leverte også fylkeskommunale søknader og påtok seg dermed rollen som prosjekteier. Til hjelp i søknadsarbeidet tilbød vi lokale dekningskart basert på den nasjonale dekningskartleggingen i 2015 som ble foretatt av Nexia på vegne av Nkom. Over 200 kommuner bestilte slike kart.

Den store søknadsmassen medførte et betydelig ressursbehov til behandling av søknadene. Resultatet av søknadsbehandlingen var at 32 søknader ble innvilget. Basert på informasjon i disse søknadene vil utbyggingen gi om lag 9 900 husstander ny eller forbedret bredbåndsdekning. I gjennomsnitt utgjør det statlige tilskuddet omlag 11 000 kroner per bredbåndstilknytning.

Geografisk fordeler tilskuddene seg slik:

Fylke	Søkt beløp	Søknader	Innvilget	Sum tilskudd
Østfold	3 820 000	4	1	500 000
Akershus	1 500 000	1	0	0
Hedmark	132 091 528	26	2	16 076 000
Oppland	17 100 000	1	1	*15 300 000
Buskerud	6 335 000	2	1	5 610 000
Vestfold	57 580 000	5	0	0
Telemark	45 790 000	11	2	4 380 000
Aust-Agder	14 715 000	15	3	1 180 000
Vest-Agder	9 070 000	18	3	670 000
Rogaland	1 500 000	1	0	0
Hordaland	21 079 000	6	2	11 500 000
Sogn og Fjordane	40 584 000	5	2	18 560 000
Møre og Romsdal	22 827 950	11	3	9 466 500
Sør-Trøndelag	26 996 300	13	4	4 606 300
Nord-Trøndelag	56 610 458	17	3	7 650 000
Nordland	105 793 362	14	2	6 600 000
Troms	34 500 000	5	1	5 000 000
Finnmark	47 219 460	17	2	2 465 200
Totalt	645 112 058	172	32	109 564 000

*Søknadsbeløpet er noe avkortet innenfor tilgjengelig ramme

Alle tilskudd ble utbetalt til prosjekteierne i november, med unntak av én kommune som først fikk utbetaling tidlig i 2016 på grunn av forsinket tilbakemelding fra kommunen. Alle prosjektene skal legges ut på offentlig anbud før utbyggingen settes i gang, og tildelingene i 2015 følges opp med krav til rapportering.

Vi følger også opp tildelingen fra 2014, og har innhentet rapporter om gjennomføring av anbudsprosessen og hvilke bredbåndstilbydere som ble tildelt utbyggingsoppdraget.

En oversikt over de ulike prosjektene og valgte utbyggere er publisert på Nkoms hjemmeside.

Vi har i løpet av året hatt et godt samarbeid med fylkeskommunene om gjennomføring av ordningen. Fylkeskommunene vil bli invitert til en samling tidlig i 2016 for å gjennomgå erfaringene med tildelingene og samtidig planlegge neste års utlysning.

Nkoms administrative kostnader med forvaltning av ordningen beløp seg til omlag 700 000 kroner i 2015. Dette omfatter prosjektledelse, informasjonsarbeid, produksjon av dekningskart for kommunene, søknadsbehandling og arrangementsutgifter.

2. Effektiv regulering og velfungerende markeder

Mål 2: Nasjonal kommunikasjonsmyndighet skal bidra til å sikre effektiv regulering og legge til rette for velfungerende post- og ekommarkeder.

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet skal:

- *Gjennomføre markedsanalyser og eventuelt fatte vedtak om virkemiddelbruk i markedene for mobilterminering (marked 7), sluttbrukermarkedet for fasttelefoniabonnement (marked 1), originering og terminering i fastnett (marked 2 og 3) og markedet for tilgang og originering i mobilnett (tidligere marked 15).*
- *Påbegynne arbeidet med nye vedtak i bredbånds og kapasitetsmarkedene (marked 4, 5 og 6), herunder starte arbeidet med å utvikle ny kostnadsmodell for aksessnett.*
- *Følge opp gjeldende regulering med hovedvekt på markedene for Bredbåndsaksess og tilgang til mobilnett, herunder utarbeide et regulatorisk verktøy (marginsskvismodell) for å følge opp kravet til ikke-diskriminering for fibertilgang på en effektiv måte.*
- *Gjennomføre en analyse av postmarkedet og kartlegge konkurransesituasjonen i forkant av ny postlov og påfølgende liberalisering av markedet.*
- *Følge opp anbefalingene i TRU-rapporten i dialog med Samferdselsdepartementet og bransjen*

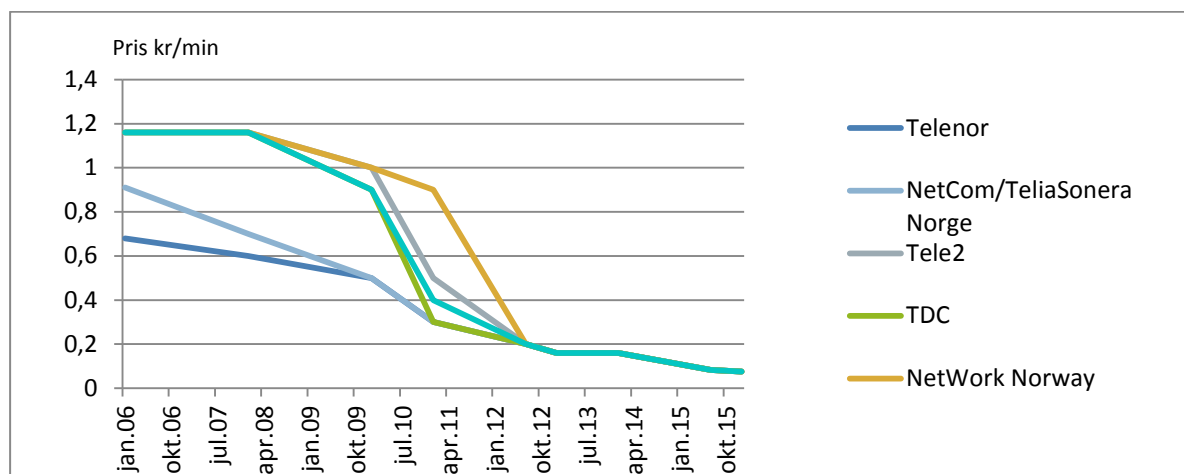
- Arbeide med gjennomføring av nytt Radioutstyrsdirektiv, EMC-direktiv, Lavspenningsdirektiv og Skipsutstyrsdirektiv samt forenklinger av regelverk knyttet til utstyr, nett, tillatelser og autorisasjon.
- Arbeide med oppfølging og utvikling av reguleringen knyttet til universell utforming og ekomtilbud til brukere med særlige behov.

2.1. Markedsanalyser og vedtak

Markedene for mobilterminering (marked 7)

Nkom fattet nye vedtak i marked 7 i januar. Vedtaket pekte ut åtte tilbydere med sterk markedsstilling, og innebar blant annet at pristaket for mobilterminering ble redusert fra 16 øre/minutt til henholdsvis 8,3 øre/minutt (fra 1.juli 2015), 7,5 øre/minutt (fra 1.januar 2016) og 6,5 øre/minutt (fra 1. januar 2017).

Vedtakene ble ikke påklaget.

Pristaksregulering terminering i mobilnett (marked 7) fra 2006 – 2016.

Sluttbrukermarkedet for fasttelefoniabonnement (marked 1), originerings- og terminering i fastnett (marked 2 og 3)

Nkom fattet nye vedtak i marked 1 til 3 i januar 2016.

For marked 1 og 2 innebærer vedtakene at den sektorspesifikke forhåndsreguleringen oppheves. Vedtakene legger opp til en overgangsperiode slik at reguleringen av Telenors PSTN/ISDN- tilbud ikke opphører før 1. januar 2017.

Vedtaket i marked 3 innebærer at pristaksreguleringen vil baseres på ren LRIC og at pristaket for terminering i fastnett, reduseres fra 2,6 øre/minutt til 0,6 øre/minutt fra 1. april 2016.

Vedtakene ble ikke påklaget.

Markedet for tilgang og originering i mobilnett (tidligere marked 15)

Nkom sendte oppdatert varsel om vedtak i marked 15 på nasjonal høring i september 2015.

Den oppdaterte markedsanalysen gjenspeiler at TeliaSonera Norge har kjøpt opp Tele2s norske virksomhet. Varselet utpeker Telenor som tilbyder med sterk markedsstilling i det relevante markedet.

Nkom vil notisere utkast til nytt vedtak til ESA i første kvartal 2016.

2.2. Bredbånds- og kapasitetsmarkedene

Nye vedtak i bredbånds- og kapasitetsmarkedene (marked 4, 5 og 6)

Nkom startet arbeidet med nye vedtak i bredbånds- og kapasitetsmarkedene i fjerde kvartal 2015, og har blant annet gjennomført møter med aktørene.

Arbeidet tar utgangspunkt i Kommisjonens reviderte anbefaling over relevante markeder, hvor de aktuelle markedene omtales som marked 3a, 3b og 4. Vi vil også vurdere forhold som fremgår av SDs klagevedtak i marked 4 og 5, datert 18. desember 2014; eksempelvis tilgangsplikt i kabel-TV nett.

Nkom planlegger nasjonal høring av varsel om vedtak i bredbånds- og kapasitetsmarkedene i fjerde kvartal 2016.

Ny kostnadsmodell for aksessnett

Arbeidet med oppdatering og videreutvikling av LRIC-modell for fastnettaksess startet i første tertial og har pågått gjennom hele 2015.

Modellen skal brukes til prisregulering av bredbåndsmarkedene.

Oppdatert LRIC-modell blir ferdig i første kvartal 2016.

Kathrine Vidnes var nasjonal «expert in training» i DG Connect i Brüssel fra høsten 2015

2.3. Bredbåndsaksess og tilgang til mobilnett

Nkom skal følge opp gjeldende regulering med hovedvekt på markedene for bredbåndsaksess og tilgang til mobilnett, herunder utarbeide et regulatorisk verktøy (marginiskvismodell) for å følge opp kravet til ikke-diskriminering for fibertilgang på en effektiv måte.

Marginiskvismodell

Nkom startet arbeidet med å utvikle en marginiskvismodell for fiberbasert tilgang i bredbåndsmarkedene (marked 4 og 5) i desember 2014.

Vi besluttet etter høringen av varsel om vedtak i mai at marginiskvistest inntil videre ikke skal benyttes som regulatorisk verktøy i tilknytning til fiberbasert Local Loop Unbundling (LLUB) (tilhørende marked 4).

Beslutningen er begrunnet med at det i overskuelig fremtid vil være svært få slike aksesser. Marginiskvistest vil derfor bare bli benyttet for å følge opp kravet om ikke-diskriminering for fiberbasert bredbåndsaksess i marked 5.

Nkom fattet vedtak om bruk av marginiskvistest i marked 5 i august. Vedtaket ble påklaget av Broadnet, TDC/Get og Telenor. Nkom sendte klageinnstillingene til SD i november.

Klager på at Telenor ikke etterlever reguleringen i marked 4 og 5

Vi mottok i mai og juni to klager fra NextGenTel og tre klager fra Broadnet på at Telenor ikke etterlever reguleringen i marked 4 og 5.

Den første klagen fra NextGenTel gjelder manglende informasjon om tilgjengelige fiberaksesser, der Telenor har inngått kollektive avtaler. Den andre klagesaken fra NextGenTel gjelder en påstand om at Telenors grossistpriser for fiberbasert bredbåndsaksess medfører marginskvis.

Under behandlingen av NextGenTels første klage, har Telenor høsten 2015 gitt oppdatert informasjon om eierskap til fibertilknytninger i kollektive avtaler. Det er kun Telenor-eide fiberaksesser som er omfattet av tilgangsplikt. Fiberaksessnett som eies av kollektiver, og hvor Telenor er tjenesteleverandør, er ikke omfattet av tilgangsplikt. I begynnelsen av mars 2016 ga imidlertid Telenor uttrykk for at tilgangsplikt til Telenor-eide fiberaksesser til kollektive kunder heller ikke er rimelig, da de mener utviklingskostnad for et nytt grossistprodukt tilpasset kollektive avtaler ikke står i forhold til det relativt lave antallet (ca. 1000) aksesser til kollektive kunder som Telenor eier.

Nkom har informert partene om at NextGenTels andre klage vil bli vurdert i tilknytning til første gjennomføring av marginskvistest for fiberbasert tilgang i marked 5. Første gjennomføring av testen medførte at Nkom varslet vedtak om retting av Telenors priser i januar 2016 og Nkom behandler nå innspillene til varselet.

Den første klagen fra Broadnet gjelder vilkår for tilgang til xDSL og operatøraksess på andre forhold enn pris. Nkom har hatt omfattende korrespondanse med partene for å avklare de faktiske forhold i saken. Saken ferdigstilles i mars 2016.

Broadnets andre klage gjelder påstand om brudd på taushetsplikten og krav om konfidensialitet i ekomnett. Også i denne saken har vi hatt omfattende korrespondanse med partene for å avklare de faktiske forhold. Saken ferdigstilles i mars 2016.

Den tredje klagen fra Broadnet gjelder manglende tilgang til lokasjonsdata og like vilkår for testing av ny kobberteknologi. Denne saken omfatter flere problemstillinger, blant annet hva slags tilgangsforpliktelser som skal gjelde ved innføring av ny teknologi i kobbernettet, varslingsfrister med mer.

Nkom presiserte innholdet i varslingsreglene ved oppgradering av kobberaksessnettet i et brev til Telenor i februar 2016. Her viser vi også til at Bredbåndsforum, som ble opprettet i januar 2016, skal jobbe med å finne løsninger på utfordringer knyttet til modernisering av kobberaksessnettet. Det første møtet i arbeidsgruppen for videreutvikling av kobbernettet ble avholdt i februar 2016.

I forbindelse med klagesaker i marked 15, har vi i to omganger varslet Telenor om at de vil bli pålagt å rette standardavtalene for nasjonal gjesting og MVNO-tilgang. Avtaleklausulene som

vurderes omfatter blant annet krav om eksklusivitet, ensidig endringsadgang og betaling av SIM-kortavgift ved bytte av vertoperatør.

2.4. Postmarkedet

Nkom ga svar på høringen av utkastet til ny postlov i januar. I høringssvaret ga vi kommentarer til de enkelte bestemmelsene og punktene som SD særskilt hadde bedt om.

I tillegg ga vi noen generelle kommentarer knyttet til reguleringsbehovet i markedet, virkeområdet for loven og til definisjonen av posttjenester.

SD ga i november 2014 Nkom i oppdrag å analysere det norske postmarkedet med særlig vekt på leveringspliktige tjenester. Analysen ble ferdigstilt 16. februar 2015.

Postens søknad om dispensasjon fra konsesjonens krav til utleveringshyppighet

Nkom fattet nytt dispensasjonsvedtak fra kravet til utleveringshyppighet i april.

Maksimalgrensen på 1 250 husstander ble opprettholdt. Vedtaket innebærer imidlertid at det ikke lenger skal skilles mellom husstander og næringsvirksomhet.

Vedtaket ble gjort med hjemmel i tidligere postlov, men er fortsatt gjeldende i kraft av overgangsbestemmelser i ny postlov.

Postens konsesjonsrapport for 2014

Nkoms kommentarer til Postens konsesjonsrapport ble sendt SD i juni.

Kravene i konsesjonen er møtt på alle punkter, med unntak av fremsendingstid for prioriterte sendinger innenlands og prioriterte sendinger til og fra EØS-land.

Prioriterte sendinger innenlands

For prioriterte sendinger innenlands er kravet at 85 prosent av sendingene skal være fremme hos mottaker dagen etter sendingene er postlagt. Kravet gjelder som gjennomsnitt for hele landet og per kvartal.

Resultatet for året 2014 som helhet ble 85,5 prosent. Kravet ble imidlertid ikke oppfylt i fjerde kvartal. Som årsak til den manglende resultatoppnåelsen viste Posten til økt volum i juletiden. Da kvaliteten viste seg ikke å være i tråd med konsesjonskravene også i første kvartal 2015, gjennomførte Posten nærmere undersøkelser og iverksatte utbedrende tiltak.

Prioriterte sendinger til og fra EØS-land

For prioriterte sendinger til og fra EØS-land er kravet at minst 85 prosent av sendingene skal være fremme tre dager etter postlegging. Kravet gjelder som gjennomsnitt per halvår.

Resultatet for andre halvår 2014 var på 83,8 prosent og dermed under kravet i konsesjonen. Posten har redegjort for at den manglende resultatoppgjøret har sammenheng med at standarden for måling av grensekryssende sendinger ble endret i 2014.

Endringen av standarden innebærer at lørdag, i motsetning til tidligere, skal telle med ved beregningen av gjennomsnittlig fremsendingstid. International Post Corporation (IPC) har beregnet at effekten av denne endringen for Norge utgjør ca. 3,6 prosentpoeng. Det innebærer at resultatet ville vært 87,4 prosent dersom standarden ikke var endret.

Posten iverksatte tiltak for å bringe kvaliteten for slike sendinger i tråd med i konsesjonskravene.

Nkom og Einar Meling har arbeidet med forslaget til ny postlov

Innspill til nytt postregelverk

I 2015 har Nkom bistått SD med utarbeidelse av nytt postregelverk. Dette gjelder bestemmelser om plassering av utleveringskasse, om klagenemnd for posttjenester og om unntak fra kravet om fem dagers utlevering.

Vi har også gitt innspill til høring av endringer i Postens konsesjon. Nkoms kommentarer var hovedsakelig knyttet til utleveringshyppighet, kvalitet på fremsending, statlig kjøp, økonomisk regulering og til bruken av postflagget.

Distribusjon av lørdagsaviser

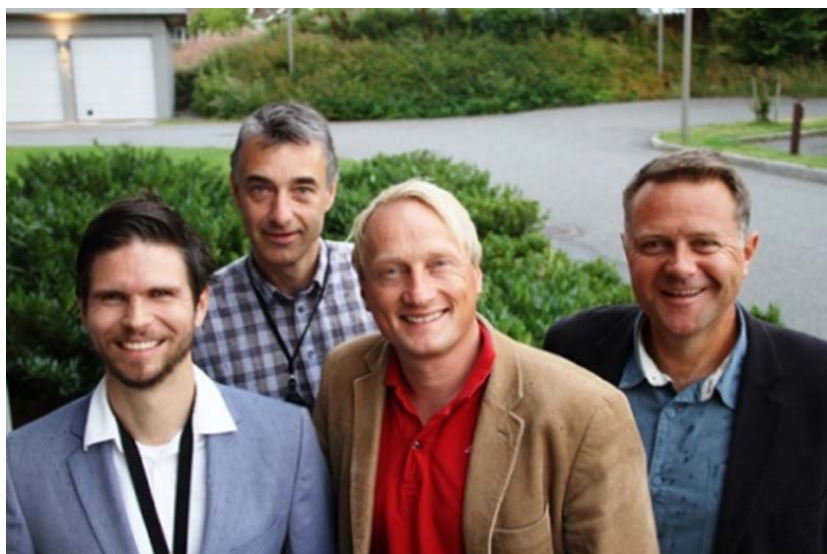
I tilknytning til avviklingen av ordinær postomdeling på lørdager, ba SD Nkom i slutten av tredje kvartal om å kartlegge dekningsområdet for lørdagsomdeling av aviser i områder som helt eller delvis er uten lørdagsdistribusjon av aviser. For postnummer som er delvis dekket skulle avgrensningen skje på adressenivå. Nkoms rapport ble oversendt SD i november.

2.5. Følge opp anbefalingene i TRU-rapporten

Flere av anbefalingene fra TRU-rapporten har blitt fulgt opp gjennom innspillet til den kommende ekomplanen.

Innspillet omfatter blant annet utfordringer, veivalg og tiltak innen sentrale områder som Tingenes Internett og M2M, markedsregulering, endringer i leveringsplikten, utvikling og forvaltning av Internett og nettnøytralitet, sikkerhet og robusthet, kommunikasjonsvern, frekvensforvaltning, mobil og bredbånd.

Innspillet har fått positiv omtale i pressen og vi vil også i 2016 bistå SD i arbeidet med ekomplanen.

Nkoms bidrag til ekomplanen ble tatt godt i mot. Espen Slette, Bjørn Erik Eskedal, Kenneth Olsen og Bjarne Fredriksen var sentrale i arbeidet.

I år har vi i større grad fokusert på å arbeide proaktivt, og å ta en større rolle som rådgiver og fremstå som beste kilde for bransjen. Nkom har i løpet av året gjennomført flere møter av forebyggende karakter med bransjen.

Vi ser resultater av dette arbeidet ved at tilbydere i større grad tar kontakt med oss før de tar viktige strategiske beslutninger som kan være kontroversielle i forhold til det gjeldende ekomregelverket. Spesielt gjelder dette innenfor sikkerhet og personvern.

2.6. Nytt radioutstyrsdirektiv og forenklinger av regelverk

Vi har arbeidet med en fullstendig gjennomgang av forskriftene som er relatert til tekniske krav for utstyr og nett. Arbeidet omfatter implementering av endrede EØS-krav, gjennomgang av krav med basis i nasjonale behov og andre nasjonale forpliktelser.

Gjennomføringen av nytt radioutstyrsdirektiv og EØS-forpliktelser har hatt hovedfokus, men andre behov har også fått oppmerksomhet. Målet er en konsistent minimumsregulering på området som ivaretar nasjonale forpliktelser.

I løpet av året er det sendt ut seks nye eller endrede forskrifter på nasjonal høring og vi er i rute med implementeringen.

Gjennomføringen av nytt radioutstyrsdirektiv gjør det nødvendig med en endring av definisjonen av radioutstyr i ekomloven. Dette arbeidet fortsetter i 2016.

2.7. Universell utforming og ekom til brukere med særlige behov

Nkom fikk i januar i oppdrag fra SD å vurdere fremtidens leveringspliktige tjenester for blant annet funksjonshemmede og andre sluttbrukere med særlige behov.

Oppdraget er todelt. Den første delen handler om behov for tilgang til telefontjenester og bredbånd, mens den andre delen handler om hvordan leveringsplikten for særlige tjenester til funksjonshemmede og andre sluttbrukere med spesielle behov bør utformes.

De foreløpige vurderingene og forslagene til den første delen av oppdraget ble sendt departementet i mai. I høst har vi arbeidet med å angi kostnadsestimater til forslagene, og vurderingene til den andre delen av oppdraget ble sendt departementet i februar 2016.

Nkom etablerte i 2015 kontakt med Mobile Manufacturers Forum fordi vi har et ønske om å etablere en norsk versjon av GARI (Global Accessibility Reporting Initiative).

GARI er en database som gir oversikt over funksjonalitet for ulike mobiltelefoner, nettbrett og applikasjoner, spesielt med tanke på brukere som har ulike funksjonsnedsettelse.

En foreløpig norsk versjon av GARI ble lansert i oktober. Nkom har bidratt i arbeidet med å kvalitetssikre oversettelse av databasen til norsk.

Vi vil legge ut informasjon om databasen på hjemmesidene våre i 2016 og markedsføre databasen ovenfor ekombransjen, elektronikkdetaljister, brukerorganisasjoner og andre.

3. Frekvenser, nummerserier, domenenavn og IP-adresser

Mål 3:

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet skal bidra til å sikre effektiv bruk av frekvensressurser, nummerserier, domenenavn og IP-adresser

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet skal:

- *Oppdatere og publisere nasjonal frekvensplan.*
- *I samarbeid med ekombransjen videreføre og ferdigstille arbeidet med harmonisering av mobiltildernes dekningskart.*
- *Forberede tildeling av frekvensressursene i 900 MHz-båndet der tillatelsene utløper i 2017.*
- *Forberede og gjennomføre auksjon av frekvensressurser i 1800 MHz-båndet.*
- *Planlegge og legge til rette for videre bruk av lokalradioblokka (digitalradio).*
- *Planlegge og legge til rette for nye frekvenstillatelser for FM lokalradio.*
- *Følge opp arbeidet med ny arbeidsdeling mellom departementet og Nasjonal kommunikasjonsmyndighet i saker om frekvensforvaltning.*

3.1. Nasjonal frekvensplan

Ny og oppdatert versjon av Nasjonal frekvensplan ble publisert 1. juli. Det gjenstår fremdeles noe arbeid med å samordne frekvensplanen og EFIS (ECO Frequency Information System), og dette arbeidet vil videreføres i 2016.

Nettsiden frekvens.nkom.no er oppdatert og forbedret. I den nye versjonen er det enklere å søke både i nasjonal frekvensplan og i tildelte spektrumstillatelser.

3.2. Mobiltildernes dekningskart

Nkom og ekombransjen startet tidlig i 2015 å videreføre og ferdigstille arbeidet med harmonisering av mobiltildernes dekningskart. Etter flere møter har vi dessverre ikke klart å enes om en omforent følsomhetsgrense for utendørsdekning. Arbeidet fortsetter i 2016.

3.3. Frekvensressursene i 900 MHz-båndet der tillatelsene utløper i 2017

Vi har arbeidet sammen med konsultentselskapet DotEcon for å utarbeide overordnede rammer for tildeling av frekvensressurser (tillatelser) i 900 MHz-båndet som utløper i 2017.

SD ga i juni tilslutning til Nkoms forslag til overordnede rammer. Etter en høringsrunde ble de endelige overordnede rammene fastsatt og publisert i oktober.

Siden publiseringen har vi arbeidet med å utarbeide detaljerte auksjonsregler, og disse ble sendt på høring i januar 2016.

3.4. Auksjon av frekvensressurser i 1800 MHz-båndet

Auksjonen av frekvensressursene i 1800 MHz-båndet ble gjennomført i perioden 25. november til 3. desember. Tre budgivere deltok i auksjonen og totalprisen for frekvensene ble 878 mill. kr.

Slik ble frekvensfordelingen:

- TeliaSonera Norge AS vant 2x5 MHz (pris 292,7 mill. kr)
- Telenor Norge AS vant 2x10 MHz (pris 585,3 mill. kr)

TeliaSonera og Telenor fikk tiden frem til 20. januar 2016 til å forhandle om den endelige innplasseringen. Partene klarte ikke å oppnå enighet seg i mellom, og den endelige innplasseringen ble avgjort ved auksjon. I denne innplasseringsauksjonen vant Telenor sitt foretrukne innplasseringsalternativ med et bud på 10 mill. kr og fikk tilgang til sammenhengende spektrum.

I tillegg til de to vinnende budgiverne deltok Ice Communication Norge AS i auksjonen.

Nkom var medarrangør i en auksjonsworkshop i regi av IRG i Brussel i slutten av august

3.5. Videre bruk av lokalradioblokka

Prøveperioden for Lokalradioblokka (digitalradio) utløper 31. desember 2016.

Kulturdepartementet og SD har gitt Nkom og Medietilsynet i oppdrag å tildele Lokalradioblokka for en konsesjonsperiode som varer fra 1. januar 2017 til 31. desember 2031. Områder som har flere interessenter vil bli tildelt ved auksjon.

Auksjonen er planlagt gjennomført 15. mars 2016.

Nexia leverte en konkurransevurdering av markedet for digital radio i Norge i juli. Rapporten er brukt til å vurdere hvordan reglene for tildelingen skal være, og spesielt om det skal benyttes frekvenstak.

Et frekvenstak skal fremme konkurransen i markedet og forhindre at aktører kjøper opp frekvenser for å holde potensielle konkurrenter ute fra markedet. Ved tildeling av lokalradioblokken er frekvenstaket satt for å sikre at minst to aktører kan inneha frekvensressurser i samme lokalområde.

Det er viktig å informere lokalradiobransjen og tilrettelegge for utbygging av DAB+ på best mulig måte. Dette gjelder spesielt koordinering mot naboland, tiltak for å unngå nabokanalinterferens og gi sendernet med best mulig dekning. Et tiltak har vært å bidra med presentasjoner på Norsk Lokalradioforbunds årsmøte.

3.6. Nye frekvenstillatelser for FM lokalradio

Inneværende konsesjonsperiode for FM lokalradio utløper 31. desember 2016. Vi gir forlengelse av sendertillatelsene fram til slukkedato for de kommersielle radioene etter søknad, i samsvar med slukkeplanen for FM. Det vil også bli gitt forlengelse for de eksisterende kommersielle lokalradioene, unntatt i de fire største byene, for aktører som ønsker å fortsette på FM til 31. desember 2021.

En del lokalradioer har avviklet FM-sendinger i løpet av året, men vi ser også at det er en viss interesse for å videreføre sendingene på FM.

3.7. Ny arbeidsdeling mellom departement og myndighet

Arbeidsdelingen mellom SD og Nkom gjør at det i utgangspunktet er Nkom som behandler alle søknader om frekvensressurser og overdragelser. I tildelinger og overdragelser som berører overordnede samfunnshensyn skal SD involveres i den videre behandlingen.

En slik arbeidsfordeling er enklere for markedsaktørene som nå bare trenger å forholde seg til én instans. Videre legges det til rette for en enhetlig behandling av sammenlignbare frekvensbånd, og ressursene og kompetansen i SD og Nkom utnyttes best mulig.

Arbeidsdelingen mellom SD og Nkom ble formelt godkjent av SD i januar 2016.

3.8. Slukkekravene for FM er oppfylt

Nkom publiserte i februar dekningsrapporten for DAB. Konklusjonen er at kravene til dekning for avvikling av FM gitt i Stortingsmelding «Digitalisering av radiomediet», Meld. St. 8 (2010-2011) er oppfylt.

Rapporten bygget på inngående beregninger og målinger av dekning, både på FM/P1 og DAB/Riksblokk 1, NRKs Regionblokk og Lokalradioblokka. Rapporten omfattet både veidekning og befolkningsdekning.

Områder med god innendørs dekning på NRKs Regionblokk

3.9. Veileder om pris for utportering av nummer

Tilbydere har i medhold av ekomforskriftens § 3-7 rett til å få dekket kostnadene for overflytting av nummer, og denne prisen har siden 2001 ligget fast på henholdsvis 110 kroner per fastnettnummer og 85 kroner per mobilnummer.

Portering av nummer mellom tilbydere er i dag i stor grad automatisert og prisene er derfor ikke representative for kostnadene. Nkom har i samarbeid med bransjen utarbeidet en ny veiledning om pris mellom tilbydere for utportering av nummer.

Gjennom dialog i blant annet Arbeidsgruppe Nummer ble det oppnådd enighet om at porteringskostnaden bortfaller. Utporteringsprisen falt bort fra oktober 2015.

4. Sikre at samfunnet er orientert om utviklingen i markedene

Mål 4: Nasjonal kommunikasjonsmyndighet skal bidra til å sikre at samfunnet er best mulig orientert om utviklingen innenfor de områdene myndigheten har ansvaret for

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet skal:

- *Starte arbeidet med sine strategiske mål for 2016-2020, og som en del av dette vurdere undersøkelse hos utvalgte målgrupper om deler av myndighetens arbeid.*
- *Videreutvikle arenaer og treffsteder mellom bransje og myndigheter for diskusjon av særlig aktuelle tema.*
- *Vurdere å utvikle en interaktiv tjeneste med nøytral informasjon om dekning, kapasitet og priser på mobil- og bredbåndstjenester.*
- *Aktivt bidra til en bedre samordning og forståelse av ulike myndigheters avhengigheter av ekom innenfor sikkerhet og beredskap.*

4.1. Starte arbeidet med strategiske mål for 2016-2020

Nkoms ledelse har kontinuerlig oppmerksomhet mot organisasjonens strategiske mål, som ble fastsatt og implementert ved starten av Torstein Olsens direktørperiode. Da disse målene ble definert, hadde Nkoms (daværende PTs) ledelse samtaler med ledelsen i de største tilsynsobjektene, for slik å hente inn eksterne innspill fra særlig viktige aktører.

Nkom har i 2015 forberedt grunnen for en mulig revurdering av disse målene, og har blant annet i ledersamlinger diskutert om målene bør justeres, eller bli med inn i neste strategiperiode.

Nkom har i 2015 ikke gjennomført brukerundersøkelser.

4.2. Arenaer og treffsteder mellom bransje og myndigheter

Nkom har i 2015 vært svært aktiv med å legge til rette for, delta i møter og definere nye arenaer for diskusjon og samhandling med bransjen. Dette har vært særlig aktuelt og spesielt viktig innen sikkerhet og beredskap. På dette området har Nkoms myndighetsrolle blitt betydelig utviklet, både på grunn av eksterne hendelser, ekomnettenes økende betydning for et velfungerende samfunn og større forventninger fra brukerne.

I tillegg har Nkoms egen ambisjon om å synliggjøre eget ansvar og myndighet, definere grenseflater mot andre myndigheter og avklare uklarheter i regelverket, ført til gode diskusjoner og bedre samarbeid både med bransje og forvaltning. En rekke arenaer, der ulike aktører deltar med innlegg og perspektiver, er på plass. Noen har vært aktive i mange år (for eksempel er gruppa for nummerspørsmål nesten 20 år gammel), mens andre er ferske. Nkom vurderer med jevne mellomrom effektiviteten i og hensiktsmessigheten med de ulike arenaene.

Revisjon av det europeiske ekomrammeverket

Nkom arrangerte i samarbeid med SD et møte med bransjen 5. november om den kommende revisjonen av det europeiske ekomrammeverket.

Ulike aktører presenterte sitt syn på det kommende reguleringsbehovet og Nkom og SD orienterte om prosessen så langt.

Bransjen ble oppfordret til å komme med innspill både til ekommyndigheten og til Kommisjonens høring med spørsmål til berørte parter.

4.3. Ny ekomportal

Nkom har besluttet å utvikle en portal som på en enkel og oversiktlig måte skal gi et bilde av elektroniske kommunikasjonstjenester (ekom) i Norge.

Portalen skal gi inngang til informasjon Nkom allerede publiserer (blant annet www.nettfart.no), autoriserte kalkulator-tjenester og offentlige dekningskart for bredbånd. Hensikten er å legge til rette for at sluttbrukere kan ta informerte valg om mobil- og bredbåndabonnement, og gi kommuner med videre enkel tilgang til informasjon om ekom i sine områder.

Som en del av portalen vil Nkom også starte et arbeid med å utvikle adressesøk for valg av bredbånd.

Når det gjelder autorisering av kalkulator-tjenester har Nkom i januar 2016 gjennomført en høring av forslag til kriterier for en slik ordning og ordningen vil bli fastsatt og tilbudt i løpet av første kvartal. Vi har videre startet dialogen med bredbåndsaktørene om en adressesøksfunksjon.

Nkom planlegger å gjennomføre anbudskonkurranse for den tekniske utviklingen av portalen før sommeren 2016.

4.4. Samordning innenfor sikkerhet og beredskap

Ekomsikkerhetsforum

Etter oppdrag fra Justisdepartementet har vi ledet arbeidet med å etablere et nasjonalt sikkerhetsforum. Forumet består av sikkerhetsmyndighetene og de største tilbyderne (Telenor, Broadnet, TeliaSonera, ICE og DNK).

Forumet har som oppgave å sikre en gjensidig og oppdatert forståelse av trusselbildet på både gradert og ugradert nivå mellom myndighetene og ekomtilbyderne. Sikkerhetsforumet møtes to ganger i året, og det første møtet ble holdt i desember 2013. To møter ble holdt i 2015. Forumet har funnet sin form og er blitt en god arena for gjensidig oppdatering av trusselbildet.

Ved behov gjennomfører vi særskilte møter med toppledelsen hos de aktuelle tilbyderne. Hensikten med disse møtene er å formidle risikoforståelse og kunnskap om trusselbildet, og forankre ansvar i ledelsen. Erfaringen fra disse møtene er gode og praksisen vil bli videreført i 2016.

Falske basestasjoner og signaleringssystem nr. 7

Vi har arbeidet med utfordringene knyttet til ulovlig bruk av falske basestasjoner og sårbarheter i Signaleringssystem nr. 7 (SS7).

Vi deltok i to arbeidsgrupper våren 2015; en ledet av Justis- og beredskapsdepartementet og SD som vurderte hjemmelsgrunnlag, ansvarsforhold og grensesnitt mellom aktørene, og en ledet av Nkom hvor mobiloperatørene og NSM deltok.

Den siste arbeidsgruppen utredet operatørenes muligheter til å detektere falske basestasjoner og for å beskytte seg mot slike. Arbeidet munnet ut i henholdsvis en og to rapporter i april.

SD bevilget midler i 2015 for å bygge opp kapasitet til å detektere og lokalisere falske basestasjoner. Vi er godt i gang med arbeidet. Rutiner for varsling til Nkom ved lovlig bruk av falske basestasjoner er etablert mellom NSM, PST, politiet og Nkom.

- Det er særlig innenfor mobilkommunikasjon vi har fått demonstrert hvordan svake sider i SS7-systemet kan utnyttes, forteller Runar Langnes.

Felles nordiske retningslinjer

Myndighetene i de nordiske landene opprettet tidlig kontakt omkring sikkerhet i SS7, og i denne saken fant vi det hensiktsmessig å utarbeide felles retningslinjer. De store tilbyderne opererer i flere nordiske land. Det er derfor viktig at de møter de samme anbefalingene i alle landene.

Vi har presisert overfor norske tilbydere at tiltak i de felles anbefalingene kan bli pålagt i det norske markedet, hvis vi finner det nødvendig for å oppnå en forsvarlig sikkerhet i nettene. Retningslinjene ble sendt til operatørene i desember.

De samarbeidende myndighetene vil revidere retningslinjene etter hvert som nye trusler blir kjent, og utvikle effektive mottiltak. Retningslinjene er meget godt mottatt av internasjonale sikkerhetsekspertene.

Fylkesmennenes beredskapsråd

For å forbedre samhandlingen ved hendelser deltar vi jevnlig i møter med fylkesberedskapsråd for informasjon og planlegging. For å gi fylkesmennene rettidig informasjon ved hendelser, har vi tatt initiativ til å bidra i fylkesberedskapsrådene. Arbeidet følges opp i 2016.

5. Ivareta norske interesser

Mål 5: Nasjonal kommunikasjonsmyndighet skal bidra til at norske interesser på post- og ekområdene ivaretas nasjonalt og internasjonalt

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet skal:

- *Følge opp arbeidet med nasjonal dialog om Internett som grunnlag for internasjonal deltakelse på området.*
- *Bidra til å sikre at Internett forblir åpent og ikke-diskriminerende med forutsigbar kvalitet.*
- *Følge opp EU-kommisjonens forslag og Ett europeisk ekomarked.*
- *Delta aktivt i BERECs arbeid knyttet til revisjon av det europeiske rammeverket i 2016, revisjon av USO-plikten, rapport om OTT, internasjonal gjesting og nettnøytralitet.*
- *Gjennomføre nasjonale forberedelser til, og lede det norske arbeidet under World Radiocommunication Conference 2015.*

5.1. Nasjonal dialog om Internett

Nkom arrangerte nasjonalt Internet Governance Forum (IGF) på Litteraturhuset i Oslo i november. Årets nasjonale IGF var det femte i rekken.

God nasjonal dialog om Internett danner grunnlaget for internasjonal deltakelse på området. Forumet hadde hovedfokus på fremtidens Internett, og spesielt kriminalitetsbekjempelse på nett og det arbeidet som pågår med IANA Transition/ICANN Accountability. Det siste i forbindelse med at amerikanske myndigheter vil gi fra seg kontrollen over kritisk infrastruktur og ICANN.

Blant deltakerne var SD, Utenriksdepartementet, Kripos, Uninett Norid, Universitetet i Oslo og en rekke andre private og offentlige aktører.

5.2. Åpent og ikke-diskriminerende Internett

Nkom har vært aktive både nasjonalt og internasjonalt for å bidra til å sikre et åpent og ikke-diskriminerende Internett med forutsigbar kvalitet.

Vi har også i 2015 ledet Net Neutrality Expert Working Group (NEWG) i BEREC.

To sentrale delprosjekter i dette arbeidet relatert til nettnøytralitet har vært:

- Forstudie av målesystem og nettnøytralitet
- Ecodem - Ecosystem dynamics and demand side forces

BERECs forstudie om målesystem og nettnøytralitet ble avsluttet i desember. Den konkluderte med å anbefale igangsetting av første fase i utviklingen av en felleseuropeisk metodikk for kvalitetsmåling av internettaksess, og for individuelle applikasjoner som bruker aksessen.

Hensikten er å undersøke tilbydernes anvendelse av trafikkstyring. I tillegg planlegges det også å utvikle en felles programvare som kan benyttes av de ulike regulatørene til dette formålet

Delprosjektet Ecodem ble avsluttet før sommeren og hadde som formål å undersøke i hvor stor grad forbrukerne vektlegger nettnøytralitet ved valg av tilbyder for Internett-tilknytning.

Vi arrangerte Nasjonalt nettnøytralitetsforum i Oslo i oktober. Hovedtema for forumet var den nylig vedtatte felleseuropeiske forordningen som regulerer åpen tilgang til Internett. Om lag 50 deltakere fra mer enn 20 virksomheter deltok.

5.3. Ett europeisk ekomarked

Ny regulering av nettnøytralitet og internasjonal gjesting

EU vedtok ny regulering av nettnøytralitet og internasjonal gjesting i november 2015 (tidligere omtalt som «Telecom Single Market»).

Den nye reguleringen av internasjonal gjesting innebærer at det fra 15. juni 2017 ikke skal koste mer å bruke mobiltelefonen på reise innenfor EØS-området enn hjemme («Roam like at home»).

Nkom deltar i BERECs arbeid med det nye regelverket, blant annet med å fastsette grenseverdier, såkalt «fair use policy», som handler om hvor mye trafikk som må tilbys kundene til nasjonale priser.

Den nye felleseuropeiske reguleringen av nettnøytralitet er EØS-relevant og vil dermed bli gjeldende også i Norge. I mellomtiden vil dagens praksis basert på gjeldende norske retningslinjer for nettnøytralitet videreføres. Når den nye reguleringen blir implementert i norsk lovverk, er det naturlig å fase ut de norske retningslinjene.

BEREC har fått i oppgave å utvikle retningslinjer for regulatørenes håndheving av reguleringen av nettnøytralitet. Retningslinjene skal foreligge innen 30. august 2016. Fordi det er uklarheter i enkelte av bestemmelsene, vil mye av effekten til den felleseuropeiske nettnøytralitetsreguleringen avhenge av BEREC sine retningslinjer for nettnøytralitet.

Nkom har som leder av nettnøytralitetsgruppa i BEREC tett oppfølging av utviklingen av de felleseuropeiske regulatoriske retningslinjene. Retningslinjene blir, slik forordningen beskriver, utformet i tett samarbeid med Kommisjonen.

BEREC vil gjennomføre en offentlig høring av retningslinjene for nettnøytralitet sommeren 2016, før de blir endelig godkjent.

5.4. Delta aktivt i BERECs arbeid

Høring om gjeldende ekomregelverk i EU

Kommisjonen lanserte en omfattende høring av det gjeldende ekomregelverket i EU i september. Nkom deltok i besvarelsen av BERECs samlede innspill til Kommisjonen.

Det er viktig å fortsette vår omfattende deltakelse i BERECs arbeid med endringer i direktivene i 2016, både med tanke på norske posisjoner og for å bistå departementet ved utarbeidelse av ny norsk lovgivning på fagområdet. Nkom har i samarbeid med departementet og de øvrige EFTA EØS-statene arbeidet for å finne en løsning på disse statenes formelle posisjon i BEREC. Dette innebærer at endringene i ekompakken fra 2009 også kan gjennomføres i norsk rett.

Nkom har deltatt i BERECs arbeid med rapport om OTT-tjenester og -aktører. Rapporten viser at stadig flere typer aktører i dag tilbyr tjenester over elektronisk kommunikasjons-infrastruktur. Den beskriver blant annet hvordan slike aktører påvirker markedene for elektronisk kommunikasjon og OTT-tjenester, og hvordan de forholder seg til dagens ekomregelverk.

Utkastet til rapport hadde høringsfrist i november. Endelig rapport er nå ferdigstilt.

Siste CPG før WRC15: Torstein Olsen ønsker velkommen til Bergen.
Til venstre sitter chairman Alexander Kühn og vice-chairman Gerlof Osinga.

5.5. World Radiocommunication Conference 2015

World Radiocommunication Conference (WRC-15) ble arrangert i Genève i november. Nkom var til stede gjennom hele konferansen. Flere norske bransjeaktører var også med i den nasjonale delegasjonen.

Som medlem av CEPT (European Conference of Postal and Telecommunications Administrations) har Nkom deltatt i de felleseuropeiske forberedelsene i hele perioden fra forrige radiokonferanse i 2012 og frem mot WRC 15.

Vi har utarbeidet og jevnlig oppdatert dokumentet NOR-DOC og arrangert forberedelsesmøter (NORWRC) for å gi norske interessenter gode muligheter til både å holde seg oppdatert på forberedelsesarbeidet, og til å komme med innspill til hva det norske standpunktet skal være til de ulike agendapunktene.

Kongesalen i Radisson Bryggen var fullsatt da 200 deltakere var på plass til det siste CPG før WRC15

Nkom arrangerte to NORWRC-møter i 2015, og vi var også vertskap for det siste europeiske forberedelsesmøtet (8th CEPT-CPG-15). Møtet ble arrangert i Bergen i september og samlet 200 deltagere fra 38 nasjoner.

Konferansen ble blant annet enig om:

- Frekvensallokeringer for et satellittbasert globalt springssystem for fly
- Nye frekvensbånd for mobilt bredbånd, 1427-1452 MHz og 1492-1518 MHz
- Neste radiokonferanse skal finne frekvensbånd for femte generasjons mobilkommunikasjon (5G)

6. Utvalgte volumtall

Så langt i kapittel III har vi rapportert måloppnåelsen innenfor de ulike hovedmålene. Nedenfor er det gjengitt enkelte volumtall som skal gi tilleggsinformasjon om deler av Nkoms tjenesteproduksjon. Enkelte av volumtallene er forklart nedenfor.

Volumtall	2014	2015
Autorisasjonssøknader for installasjon og vedlikehold av ekomnett	384	354
Nye/endringer/oppsigelser av radioforhandlere og leverandører	65	71
Nye og endringer av tillatelser for personlig nødpeilesender	868	658
Nye tillatelser for radioutstyr i fly	215	172
Politisaker (fritak fra ekomtilbyders taushetsplikt)	1459	1587
Sikkerhetsklareringssaker	960	1048
Søknader om tilskudd til bredbåndsutbygging	171	173
Prosjekter som fikk tilskudd til bredbåndsutbygging	35	32
Nye PMR-tillatelser	305	273
Prioritet i mobilnett – nye virksomheter og abonnement	123, 4082	143, 1908
Nye radiolinjestasjoner	702	454
Nye stasjoner telemetri	242	351
Registrerte FK-oppdrag	910	788
Telefonnummer – tildeling (E.164 – nasjonal nummerplan)	12	13
Telefonnummer – tilbakeleveringer (E.164 – nasjonal nummerplan)	2	0
Femsifrede nummer – tildeling	71	65
Femsifrede nummer – tilbakeleveringer	68	92
Femsifrede nummer – overdragelser	21	41
Innsynsbegjæringer	1 740	2 411
Nye radioamatører	122	90
Korrespondanse i forbindelse med koordinering av satellittsystemer	562	455
Besøk på www.finnsenderen.no	76 328	78 835
Besøk på www.nettfart.no	1 505 547	1 705 966
Besøk på www.nkom.no	223 773	293 106
Besøk på engelsk www.nkom.no	11 997	21 300

Autorisasjonssøknader for installasjon og vedlikehold av ekomnett

Vi har i 2015 behandlet 354 autorisasjonssøknader fra virksomheter som installerer og vedlikeholder ekomnett. Tilsvarende antall for

2014 var 384. Totalt var 1 879 autorisasjoner gyldige ved utgangen av året. Det er flere virksomheter nå som er autorisert for å installere og vedlikeholde ekomnett enn tidligere.

Mange virksomheter, som har beholdt en eller flere autorisasjoner etter gammel ordning, velger å si opp disse og søke autorisasjon etter ny ordning fra 2012. Samtidig søker virksomheter som tidligere ikke har hatt autorisasjon.

Radioforhandlere og leverandører

I 2015 behandlet vi 71 saker som inkluderer nyregistreringer, endringer eller oppsigelser. Tilsvarende tall for 2014 var 65.

Totalt var om lag 840 virksomheter i Norge registrert som leverandør av teleterminalutstyr eller som radioforhandler ved utgangen av 2015. Dette er en nedgang på 10.

Tillatelser for personlig nødpeilesender

Interessen for personlige nødpeilesendere øker. Det ble utstedt 658 tillatelser (inkluderer nye og endringer på eksisterende) i 2015 mot 868 i 2014. Totalt antall tillatelser i bruk passerte 3000 i 2015.

Tillatelser for radioutstyr i fly

Det er utstedt 171 permanente tillatelser for aeromobilt radioutstyr i 2015. Totalt hadde 1 077 luftfartøy permanent tillatelse ved utgangen av 2015.

Fritak for taushetsplikt

Nkom behandler anmodninger om fritak fra lovpålagt taushetsplikt om bruk av elektronisk kommunikasjon. Det er i all hovedsak politiet som anmoder om at teleselskapene kan innvilges fritak, slik at de kan få informasjon om elektronisk kommunikasjon i etterforskning av straffesaker.

I 2015 har vi behandlet 1 587 saker. Det er en liten økning fra 2014 hvor vi behandlet 1 459 saker. Rundt ni prosent av anmodningene ble avslått i 2015. I de resterende anmodningene

ble det gitt helt eller delvis fritak fra taushetsplikten.

Sikkerhetsklareringssaker

Nkom er delegert klareringsmyndighet for norske statsborgere i samferdselssektoren og er en av de største klareringsmyndighetene i sivil sektor.

I 2015 saksbehandlet vi 1 048 anmodninger om sikkerhetsklarering. Om lag sju prosent av klareringene krever sikkerhetssamtaler.

Prioritet i mobilnett

Vi ga 143 nye virksomheter godkjenning til å få prioritetsabonnement i mobilnett. Totalt ved utgangen av 2015 var 266 virksomheter registrert med prioritetsabonnement, og antallet prioritetsabonnementer var 5 990.

«Verdensveven», et kunstverk av Ingrid Juell Moe

Telefonnummer – tildelinger (E.164)

Nkom har to fagsystemer for tildeling av nummerressurser. Fagsystemene bidrar til å sikre rask saksbehandling av søknader om nummerressurser, og gir god kontroll over nummerressurser i den norske nummerplanen. Vi startet arbeidet med e-skjema for søknader av 5-sifrede nummer i 2015. Dette arbeidet skal

legge til rette for en elektronisk søknads- og tildelingsprosess via Altinn.

Besøk på nettfart.no

Interessen for portalen øker og vi fikk i overkant av 1,7 mill. besøk. Dette er en betydelig økning fra 2014.

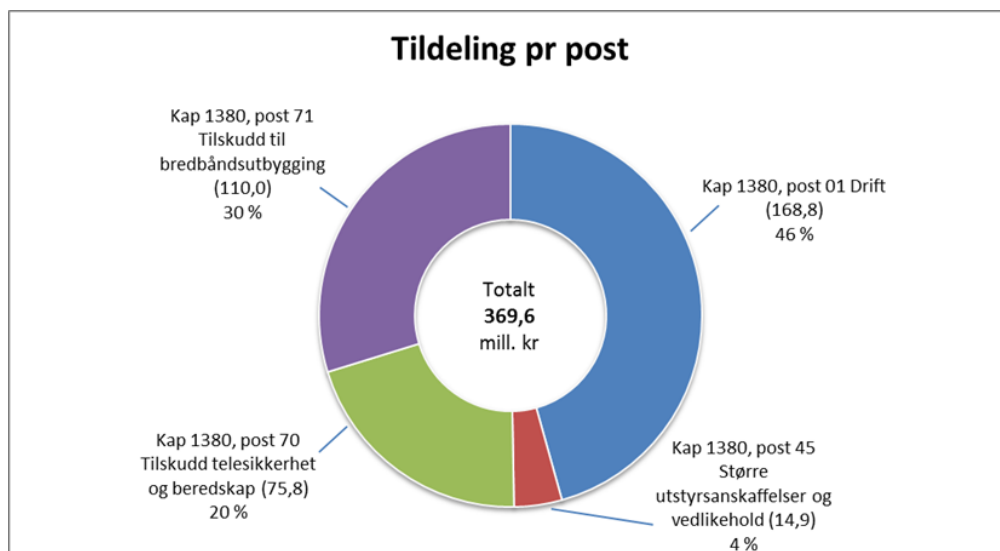
7. Ressursbruk og måloppnåelse

Bevilgning

Nkoms samlede bevilgning for 2015 var på 369,6 mill. kr. Beløpet er inkludert en økning i bevilgning i revidert nasjonalbudsjett (RNB - Prop 119 S, 2014-2015) på 10,1 mill. kr.

Økningen på post 01 med 5,6 mill. kr er knyttet til nye stillinger, etablering av en vaktordning for sikkerhets- og beredskapsarbeidet og er også knyttet til «tariffmessig overheng» fra 2014. Post 45 ble økt med 4,5 mill. kr og gjelder midler til etablering av et krise- og beredskapsrom for å bedre Nkoms krise- og beredskapshåndtering, og nytt utstyr til å avdekke bruk av ulovlig utstyr som kobles til ekomnettene.

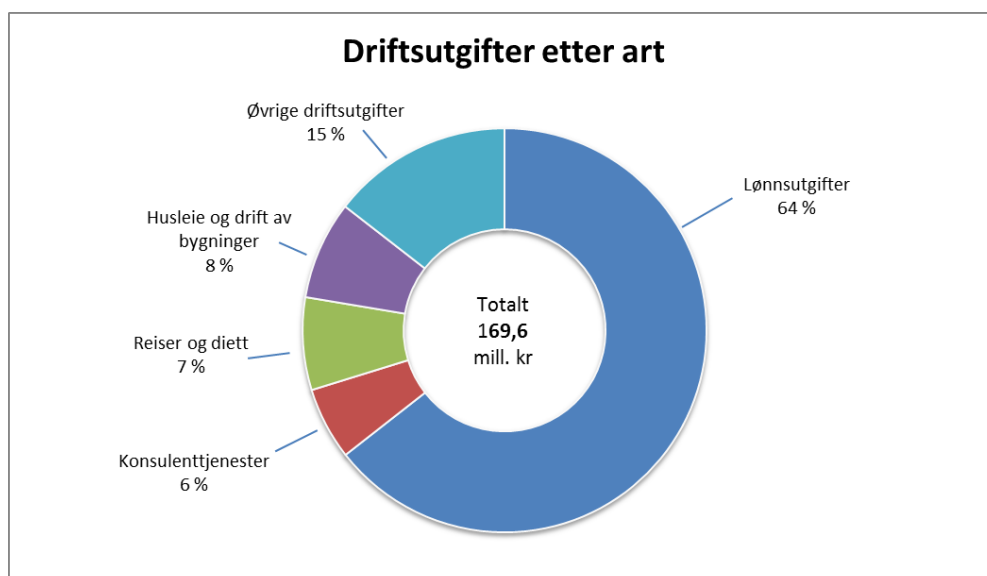
Figuren nedenfor viser fordelingen mellom postene:

Driftsutgifter (post 01)

Etter fratrukk av offentlige refusjoner utgjorde driftsutgiftene rapportert til bevilgningsregnskapet 169,6 mill. kr. Beløpet er kun 0,8 mill. kr over bevilgning, noe som gir en utnyttelsesgrad på postene 01-29 på 100 %.

Figuren nedenfor viser driftsutgiftene fordelt etter art:

Lønnsutgifter utgjorde 64 % av driftsutgiftene på post 01. Dette er identisk med nivået i 2014, når vi tar hensyn til regnskapsført merverdiavgift i 2015. Forbruk av årsverk har økt med 1 % fra 2014 til 141, noe som gjelder økt innsats innenfor arbeidet med sikkerhet og beredskap (RNB). For ytterligere kommentarer knyttet til årsregnskapet henvises det til kap. VI.

Svært bra måloppnåelse

Nkoms overordnede mål er å legge til rette for et likeverdig tilbud av grunnleggende post- og elektroniske kommunikasjonstjenester av høy kvalitet og til rimelige priser over hele landet.

Som resultatrapporteringen foran viser, er det svært bra måloppnåelse innenfor alle hovedmål.

Nye og ressurskrevende oppgaver

I tildelingsbrevet for 2015 ble det gitt en del nye og ressurskrevende prioriterte oppdrag:

- Gjennomføring av nasjonal cyberøvelse for ekomtilbydere og myndigheter i samarbeid med NVE
- Vurdere sentrale kost-/nytteelementer knyttet til krav til nasjonal autonomi i norske ekomnett
- Analyse og kartlegging av konkurransesituasjonen i forkant av ny postlov og påfølgende liberalisering av markedet
- Forberedelse og gjennomføring av frekvensauksjonen i 1800 MHz-båndet
- Økt aktivitet i BERECs arbeid knyttet til revisjon av det europeiske rammeverket i 2016, revisjon av USO-plikten, rapport om OTT, internasjonal gjesting og nettnøytralitet
- Gjennomføre nasjonale forberedelser og ledelse av det norske arbeidet under WRC-15

Som rådgiver til departementet mottar Nkom gjennom året en rekke andre engangsoppdrag og oppdrag av mer permanent karakter. De mest sentrale er:

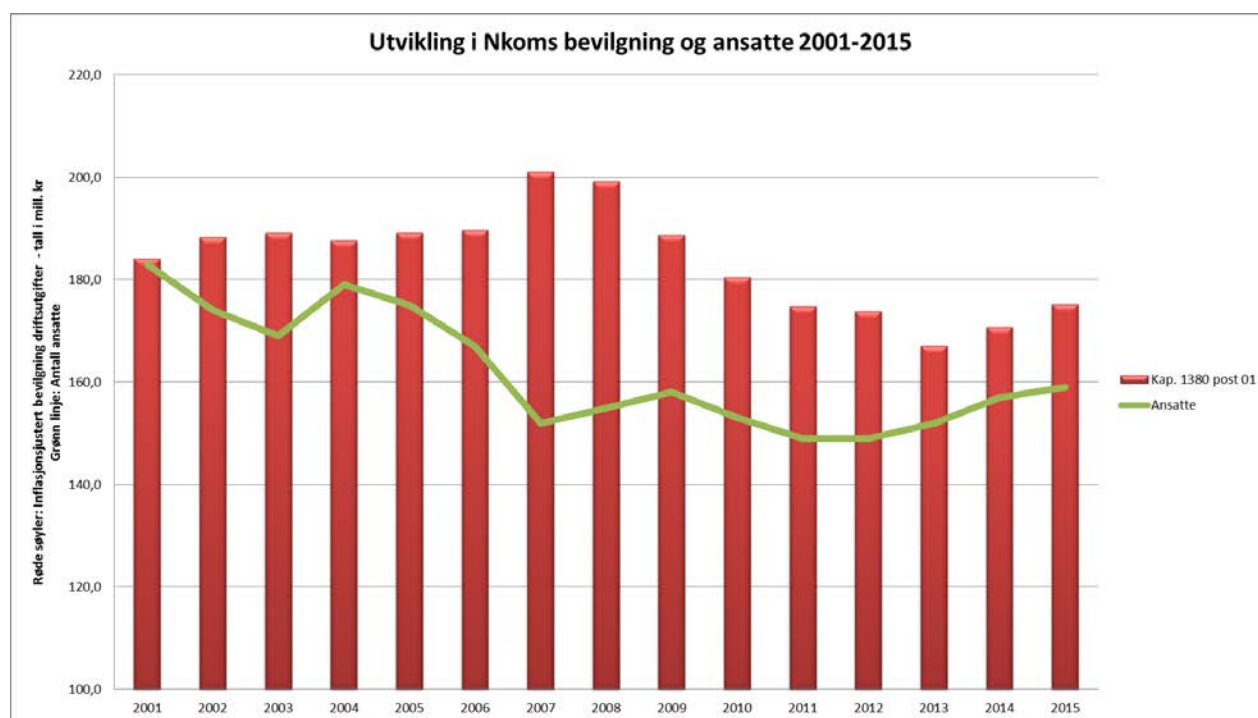
- Arbeid knyttet til nasjonal plan for elektronisk kommunikasjon
- Oppdrag om leveringspliktige elektroniske kommunikasjonstjenester for tiden fremover.
- Oppdrag knyttet til lørdagsdistribusjon av aviser – kravspesifikasjon til anbudskonkurranse og markedsbeskrivelse
- Koordinatorrolle for området Bredbånd under CEF Digital, som er EUs program for støtte til oppbygging og drift av teknisk infrastruktur for digital tjenesteyting og bredbånd
- Nkom er nytt koordinerende forvaltningsorgan med ansvar for å utpeke aktører som skal ha status som samfunnskritisk virksomhet innen ekomsektoren, og med dette inngå i Forsvarets fritaksordning

I tillegg til dette er Nkom ved kgl.res. 19. juni 2015 oppnevnt som samvirkepartner i Redningsledelsen ved hovedredningssentralene i nord og sør.

Alle prioriteringer og oppdrag er gjennomført innenfor eksisterende økonomiske rammer, noe som har krevd vesentlige omprioriteringer av personell og driftsmidler.

Vi har økt antall årsverk med to det siste året. Bemanningen er økt innenfor sikkerhet og beredskap, og etablering av NkomCSIRT er godt i gang. Bemanningen er likevel vesentlig lavere enn tidligere og er redusert betydelig siden tusenårsskiftet.

Figuren nedenfor viser utvikling i Nkoms driftsbevilgning på post 01 (inflasjonsjustert i mill. kr) og antall ansatte fra år 2001 og frem til i dag:

Oppgaveomfanget i perioden har økt, og ressursbruken har vært effektiv. Vi er derfor meget godt fornøyd med resultater og måloppnåelse også i 2015.

Vår vurdering er at Nkom fyller samfunnsoppdraget godt og at ressursbruken er effektiv.

IV. Styling og kontroll i virksomheten

1. Internkontroll og risikovurdering

Nkom har i 2015 hatt god styling og kontroll, tilpasset virksomhetens egenart og behov. Som gjennomgangen i kapittel III viser, er alle vesentlige mål og resultatkrav fastsatt i tildelingsbrevet innfridd. Noen få enkelte prioriteringer som ved årsskiftet ikke er sluttført, er enten levert i starten av 2016 eller arbeides fortsatt med. Disse er i resultatmatrisen markert med gult eller rødt.

Det er utarbeidet en økonomihåndbok som beskriver en rekke rutiner innenfor økonomiforvaltningen. Håndboken er en viktig del av intern kontroll i virksomheten og er tilgjengelig på Nkoms intranett. Riksrevisjonen har også i 2015 utført stedlig kontroll hos PT, og i likhet med tidligere år har Nkom ikke mottatt noen merknader.

Nkom benytter mål- og resultatstyring som det grunnleggende styringsprinsipp, noe som også er styrende for og nedfelt i Nkoms ledelsesplattform:

Styre		Involvere og tilrettelegge	
Nkom-ledelse	Nkom-ledere	Nkom-ledelse	Nkom-ledere
Tydlig retning og forståelige mål	Sjekker at mål og oppdrag er klare både for medarbeidere og andre ledere. Gir tydelige frister og er klar på forventninger.	Faglig nysgjerrighet	Lytter til, viser interesse for og undersøker nye perspektiver. Gir medarbeiderne rom for utvikling innenfor de områdene Nkom trenger.
Resultat viktigere enn prosess	Setter grenser, prioriterer mellom oppgaver og er tydelig på effektiv bruk av ressurser. Rekrutterer de beste.	Ansvar og engasjement for hele Nkom	Legger til rette for aktiv dialog med medarbeidere og ledere på tvers av seksjoner og avdelinger. Løfter frem faglige seire og deler suksesser.
Endringsvillig kultur	Aksepterer at feil kan skje, og utfordrer vanetenking.	Åpenhet	Skaper trygge rammer for å gi innspill, og etterspør motforestillinger.

Styre ←-----→ tyngdepunkt ←-----→ Involvere og tilrettelegge
(tyngdepunktet kan variere i ulike saker)

Nkoms ledelse foretar årlig en overordnet risikovurdering av mål og krav i tildelingsbrevet. Resultatet fra dette arbeidet ble presentert sammen med rapporten for første tertial og ble også fulgt opp i rapporten for andre tertial. Temaet har også hatt fokus i etatsstyringsmøtene. Rapportene viser at Nkoms ledelse har god kontroll på hvilke risikoer som truer måloppnåelsen. Tiltak er fulgt opp gjennom året, og risikoreduserende tiltak er så langt som mulig identifisert og iverksatt.

Med virkning fra 2016 fastsatte Finansdepartementet endringer i bestemmelser om økonomistyring i staten. Det er blant annet innarbeidet et krav om å vurdere bruk av internrevisjon, noe Nkom vil ta stilling til i løpet av 2016. Instruks om økonomistyring for Nkom er endret i samsvar med disse endringene. Det ble også foretatt noen mindre språklige endringer.

Ordningen med nøytral merverdiavgift i staten ble innført fra 2015, og i tråd med retningslinjene har Nkom regnskapsført merverdiavgift på kap. 1633, post 01 Driftsutgifter.

2. Personellmessige forhold

Nkom har styrket ressursinnsatsen innenfor sikkerhet og beredskap. Sommeren 2015 ble det innført fast beredskapsvakt for å styrke evnen til å håndtere oppståtte hendelser. I fjor

etablerte Nkom også et resposnmiljø internt i Nkom, en såkalt Nkom CSIRT, som skal koordinere og håndtere cybertrusler. Planen er at Nkom CSIRT skal være i operativ drift i 2017.

Ved utgangen av 2015 hadde Nkom 159 ansatte. Det er to flere enn ved utgangen av 2014 og skyldes styrket ressursinnsats innenfor sikkerhet og beredskap. Ni personer var tilsatt i midlertidige stillinger. Ved årsskiftet var 37 prosent av de ansatte kvinner, mens 63 prosent var menn. Tre av 16 ledere var kvinner, det vil si en kvinneandel i ledelsen på om lag 19 prosent. Nkom har 11 medarbeidere med innvandrerbakgrunn, noe som tilsvarer en andel på om lag syv prosent. Gjennomsnittsalderen i Nkom var ved årsskiftet 44 år. Sykefraværet for 2015 sett under ett var på 3,7 prosent.

Antall ansatte og sykefravær 2011-2015:

	2011	2012	2013	2014	2015
Antall ansatte	149	148	152	157	159
Sykefravær	3,2	4,6	3,7	3,8	3,7

I 2015 har Nkom hatt to lærlinger, én innen kokkefaget som har avsluttende eksamen i 2016, og én innen IKT-faget som har avsluttende eksamen i 2017. Som en del av IA-arbeidet hadde vi i 2015 to unge arbeidstakere på arbeidstrening. Nkoms IA-handlingsplan ble fulgt opp i året og arbeidet i 2016.

Både i 2013 og 2015 gjennomførte Nkom medarbeiderundersøkelse. Hensikten var blant annet å få tilbakemelding på hva som er viktige trivsels- og motivasjonsfaktorer, og å fremme god dialog omkring forbedringsområder. Resultatene i 2015 er gode og forbedret i forhold til 2013.

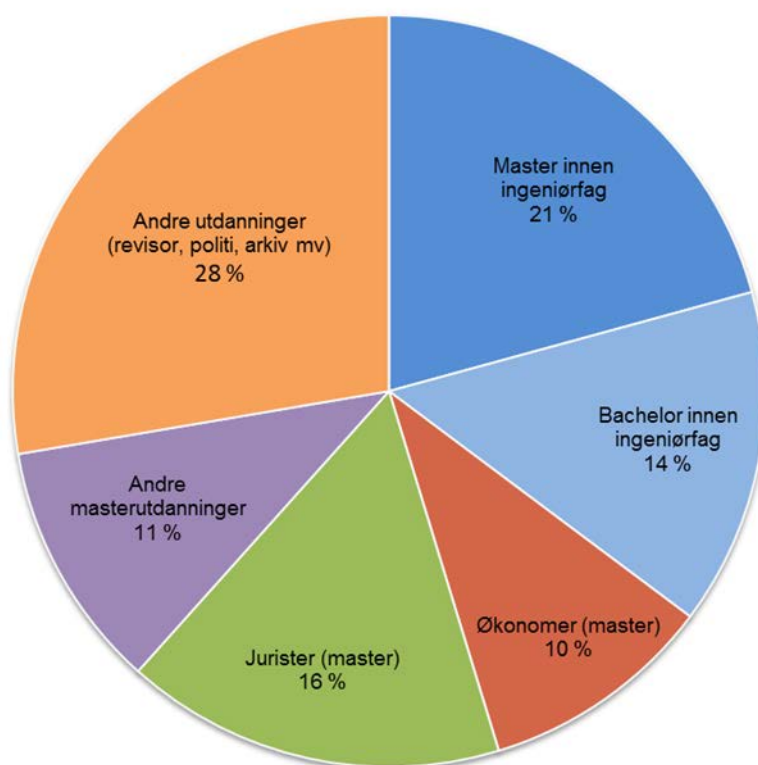
Nkoms lederplattform har vært utgangspunktet for et omfattende lederutviklingsprogram som ble gjennomført i 2015. Målet med lederutviklingsprogrammet var blant annet å:

- bidra til å gi den enkelte leder påfyll i rollen, og ta for seg typiske tema i en lederhverdag
- bidra til at de ulike ledergruppene i Nkom får styrket team- og gruppedynamikken
- forsterke den felles forståelsen for krav og forventninger til lederskap forankret i Nkom sine verdier
- gi deltakerne perspektiver og råd som er egnet for ledere i kompetanseorganisasjoner

Alle ledere har deltatt og programmet var vellykket.

Nkoms oppgaver og rolle krever spisskompetanse innen ulike områder. Lavkonjunktoren i oljesektoren har ytterligere forsterket Nkoms posisjon som en attraktiv arbeidsgiver med et godt omdømme. Følgende figur viser profesjoner og utdanningsnivå i Nkom ved årsskiftet 2015/2016.

Utdanningsbakgrunn for Nkoms personale:

Nkom har i lengre tid arbeidet overfor både utleier og Lillesand kommune for å få på plass en varig løsning på parkeringsforholdene ved Nkoms bygg. Fra høsten 2015 er den såkalte «parsellen» endelig integrert som en del av leieavtalen, og området er opparbeidet med nye parkeringsplasser.

3. Effektivisering og forenkling

I forbindelse med årlige strategi- og virksomhetsplaner, arbeides det kontinuerlig med å allokere ressurser i forhold til de viktigste prioriteringene. Risikovurderinger av mål og krav i tildelingsbrevet er en del av denne prosessen.

Nkoms ledelsesplattform slår videre fast at Nkom-ledere skal sette grenser, prioritere mellom oppgaver og være *tydelige på effektiv bruk av ressurser*. Organisering og videreutvikling av

systemer og rutiner, slik at aktiviteter og oppgaveløsning utføres på en mest mulig effektiv måte, er med det et klart definert element i ledelsesplattformen.

Effektiviseringskravet i staten medførte at Nkoms bevilgning i 2015 ble redusert med 1 mill. kr. I en tid med flere nye og ressurskrevende oppgaver for myndigheten, har det vist seg svært krevende å realisere et slikt budsjettkutt. Innenfor sentrale kjerneområder, som sikkerhet og beredskap, har det vært nødvendig å øke ressursbruken. Etter harde prioriteringer, et kontinuerlig fokus på effektiv ressursbruk og stram økonomistyring, leverer vi likevel et resultat i tråd med budsjettet.

Tidstyver

Nkom rapporterte i juni (via Difis portal) om tidstyver vi kan gjøre noe med i egen virksomhet som gjelder Nkoms brukere.

Enkelte av disse ble også rapportert i kategorien «regelforenklinger vi selv kan initiere eller iverksette» i årsrapporten for 2014.

I det følgende er Nkoms innspill til arbeidet med tidstyver listet opp, med påfølgende status for tiltak og resultat:

Søknad om tillatelse for bruk av radioutstyr i luftfartøy – etablering av e-skjema

Problembeskrivelse	Regelverk	Etater	Tiltak	Resultat
Vi har i dag papirbasert løsning for søknad	Tillatelsesreglement	Kun Nkom	Etablere e-skjema	Under utvikling – ferdigstilles i 2016

Elsikkerhetsforskriften – vurdere å fjerne rapporteringsplikt

Problembeskrivelse	Regelverk	Etater	Tiltak	Resultat
Tidsbruk for brukerne	Elsikkerhetsforskrift	Kun Nkom	Revisjon av forskrift	Løses 1. halvår 2016

Sentral nummerdatabase

Problembeskrivelse	Regelverk	Etater	Tiltak	Resultat
Unødig tidkrevende prosedyre i dag	Ekomlov og forskrift	SD	Opprette sentral database	Ikke prioritert i 2015

Femsifret nummerforvaltning – automatisert saksbehandling

Problembeskrivelse	Regelverk	Etater	Tiltak	Resultat
Tidkrevende saksbehandling	Tildelingsrutine	Altinn	Etablere e-skjema	Løses 1. halvår 2016

Til dels parallell datainnhenting fra Nkom og SSB

Problembeskrivelse	Regelverk	Etater	Tiltak	Resultat
Dobbeltarbeid	Rapporteringsrutine	SSB	Koordinering	Ikke prioritert i 2015

Forenkling av søknadsbehandlingen av Svalbard/Antarktisk-sakene

Problembeskrivelse	Regelverk	Etater	Tiltak	Resultat
Tidkrevende	Jordstasjonsforskrift	UD, JD	Revisjon av forskriften	Nye forskrifter er på høring

Forenkling av tildeling av frekvenser til kringkasting

Problembeskrivelse	Regelverk	Etater	Tiltak	Resultat
Tidkrevende saksbehandling	Tidelingsrutine	Medietilsynet	Koordinering	Tett samarbeid for å optimalisere prosessen

Forenkling av frekvenstillatelser ved konkurrerende prosedyre

Problembeskrivelse	Regelverk	Etater	Tiltak	Resultat
Tidkrevende saksbehandling	Tidelingsrutine	SD	Koordinering med SD	Modell for arbeidsdeling fastlagt i starten av 2016

Etablering av e-skjema for Public Mobile Radio (PMR), Kringkasting og Radiolinje

Problembeskrivelse	Regelverk	Etater	Tiltak	Resultat
Tidkrevende for våre brukere	Ordninger med søknad endring og oppsigelse	Nkom	Etablering av e-skjema	Løses 1. halvår 2016

Samarbeidsavtaler med andre myndigheter

Problembeskrivelse	Regelverk	Etater	Tiltak	Resultat
Tidkrevende for felles brukere	Samarbeidsavtaler	Alle aktuelle	God kontakt	Flere avtaler er undertegnet i 2015

Oppfølging av arbeid som ble igangsatt i 2014:

Aeroforskriften – endre praksis og fagsystem

Problembeskrivelse	Regelverk	Etater	Tiltak	Resultat
Tidkrevende saksbehandling	Aeroforskriften	Luftfartstilsynet	Regel- og systemendringer	Forenklinger iverksatt i 2015

Ekomforskriften – redusere tid for utfylling og behandling av registrerings skjema

Problembeskrivelse	Regelverk	Etater	Tiltak	Resultat
Tidkrevende for våre brukere	Ekomforskriften	Nkom	Forenkle og redusere mengden av rapportering	Løst i 2015

Frekvenstillatelser – forenklet lisensiering der det er mulig og fribruk

Problembeskrivelse	Regelverk	Etater	Tiltak	Resultat
Tidkrevende for våre brukere	Tillatelsesordning	Nkom	Etablering av e-skjema	Løses i løpet av 2. halvår 2016

Forenkling og digitalisering

For øvrig arbeides det kontinuerlig med å rette til rette for mest mulig hensiktsmessig og effektiv dialog med Nkoms brukere. Det medfører at vi både arbeider med utvikling av nye og vedlikehold av eksisterende e-skjemaløsninger innen flere fagområder.

For å bedre brukeropplevelsen er søkemotoren på nkom.no erstattet med en ny og forbedret utgave. Oppgradering av saksbehandlerverktøy innebærer videre at systemet legger til rette for digital post til våre brukere.

V. Vurdering av framtidsutsikter

Nkom har høyt utdannete og oppdaterte medarbeidere. Sykefraværet er lavt, og den faglige utviklingen er god. Imidlertid er arbeidspresset i deler av organisasjonen til dels meget stort, og vi må dyrke enda bedre smarte måter å jobbe på. Tilstrekkelig bruk av elektroniske møteplasser er ett felt vi kan utvikle enda mer, selv om vi opplever at vi ligger foran mange andre myndigheter på dette feltet. Vår plassering på Sørlandet er ikke lenger å anse som en særlig utfordring, fordi organisasjonen er på plass og fungerer godt.

Nkoms rolle som direktorat er blitt tydeligere. Tilsyn med markedene og etterlevelse av de betingelsene som ligger i de ulike vedtakene vi fatter, er like viktig som tidligere. Imidlertid er det et mål å være mer i forkant av prosessene, slik at det idéelt sett ikke er nødvendig å sanksjonere for brudd osv. Vi har derfor helt bevisst tydeliggjort vår rolle som rådgiver, særlig overfor eierne av nett og kritiske tjenester. Nkom er nøye med å ikke opptre konkluderende i slike prosesser, siden vi da i etterkant potensielt kan komme i konflikt med vår egen tilsynsrolle. Imidlertid er det handlerom for å bistå selskapene i deres vurderinger av for eksempel forståelse av regelverket når de skal gjøre viktige valg. Vi antar at denne rollen vil bli enda tydeligere fremover.

For å sikre at Nkom kan bidra bedre til næringsutvikling og innovasjon, vil Nkom ta initiativ overfor SD til å drøfte muligheten for slike bidrag og en slik rolle nærmere. Hensikten er å klargjøre hvilke virkemidler som kan stilles til rådighet.

Den nye postloven trådte i kraft 1.1.2016. Loven implementerer EUs tredje postdirektiv, noe som medfører full liberalisering av postmarkedet. Loven medfører avvikling av Posten Norges enerett på distribusjon av brev under 50 gram og avvikling av lørdagsdistribusjon av posttjenester. Videre styrkes brukernes rettigheter, blant annet ved innføring av Brukerklagenemnd for posttjenester. I de nærmeste årene blir det en viktig oppgave å legge til rette for og føre tilsyn med implementeringen av loven i det norske postmarkedet.

Nkom fyller de oppgavene som er tildelt oss gjennom tildelingsbrevet fra SD, selv om det som nevnt er krevende på noen områder. Vi mener imidlertid at både vi og andre statlige myndigheter kunne tjent på å vurdere tettere samarbeid og løse administrative oppgaver sammen. Nkom har også kompetanse og vilje til å ta på oss nye eller utvidete oppgaver i den grad regjeringen skulle ønske det.

En rekke myndighetsoppgaver som kommer i kjølvannet av samfunnets avhengighet av elektronisk kommunikasjon, kan falle naturlig inn under Nkoms myndighetsområde. Kompetansen som er bygget opp, særlig etter flyttingen for ni år siden, bør også utnyttes og videreutvikles. I den anledning vil vi særlig peke på miljøet som er etablert når det gjelder behandling av personsensitiv, taushetsbelagt informasjon av stor betydning både for den enkelte borger og for samfunnet. Nkom er den største sivile klareringsmyndigheten, og behandler også et stort antall anmodninger om fritak fra operatørens taushetsplikt for elektronisk kommunikasjon. Et sterkt miljø, bestående av både juridisk, ingeniørfaglig og økonomisk kompetanse, sørger for høy kvalitet på fagfeltene.

Nkom har i praksis ansvar for all klarering av personell til samferdselssektoren. I revisjon av Sikkerhetsloven, som antakelig skal behandles i Stortinget våren 2016, foreslås denne oppgaven lagt til en ny, sivil klareringsmyndighet sammen med de øvrige sektorvise

klareringsmyndighetene. Denne nye enheten er, etter det Nkom forstår, planlagt å være underlagt Justisdepartementet og lokalisert til det sentrale østlandsområdet.

Det er vår oppfatning at det vil være uheldig å bryte opp det solide miljøet som er bygget opp i Nkom over flere år, og dermed svekke det totale miljøet i myndigheten som ble flyttet til Sørlandet etter Stortingets vedtak i 2003. Nkom har både kompetanse og ønske om å utvikle denne fagoppgaven videre på vegne av statsforvaltningen, og vår lange erfaring sikrer høy kvalitet og kontinuitet i resultatene. Vi mener at dette mer enn oppveier de ulempene som er påpekt med at de kandidatene som må møte til sikkerhetssamtale, må dra til Lillesand. Det er kort avstand til flyplassen her, og god regularitet til Gardermoen. En samlokalisering av dette nye miljøet med Nkom i Lillesand, bryter heller ikke med intensjonen om å organisere det under Justisdepartementet som ansvarlig departement. Her viser vi blant annet til den jobben Nkom utfører i dag på vegne av Nærings- og fiskeridepartementet, som tilsynsmyndighet for Lov om elektronisk signatur.

Regjeringens satsing på sikkerhet og beredskap, og bredbånd til alle, krever oppfølging også fremover. Nkom forvalter midler for å fylle regjeringens ambisjoner på feltet, og leverer effektivt og i tide. Fortsatte bevilgninger til formålene er helt avgjørende for å sikre at Norge fortsatt er et moderne og sikkert land innen elektroniske kommunikasjonstjenester.

VI. Årsregnskapet

1. Ledelseskommentar årsregnskapet 2015

Formål

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) er underlagt Samferdselsdepartementet og er et ordinært statlig forvaltningsorgan som fører regnskap i henhold til kontantprinsippet, slik det framgår av prinsippnoten til årsregnskapet. Nkoms overordnede mål er å legge til rette for et likeverdig tilbud av grunnleggende elektroniske kommunikasjonstjenester og posttjenester av høy kvalitet og til rimelige priser over hele landet.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra Samferdselsdepartementet i instruks for økonomistyring. Regnskapet gir et dekkende bilde av Nkoms disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurdering av vesentlige forhold

I 2015 har Nkom samlet disponert tildelinger på utgiftssiden på kr 369 579 000. Merutgiften for post 01 Driftsutgifter ble kr 788 383, som utgjør 0,5 prosent av tildelingen. Mindreutgiften på post 45, Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kr 7 607 981, er søkt overført til 2016. Dette gjelder i hovedsak midler til etablering av et krise- og beredskapsrom for å bedre Nkoms krise- og beredskapshåndtering, og nytt utstyr til å avdekke bruk av ulovlig utstyr som kobles til ekomnettene.

Samlet tildeling for post 70 Tilskudd til telesikkerhet og beredskap utgjør kr 75 844 000. I 2015 er det utbetalt kr 67 988 469 som består av kr 35 030 718 til beredskapsavtaler og kr 32 957 751 til programmet for forsterket ekom. Restbeløpet på kr 7 855 531 er knyttet til programmet for forsterket ekom og er søkt overført til 2016.

Tildelte midler på post 71 sammen med midler overført fra 2014, utgjorde totalt kr 110 007 000 disponibelt til ordningen. I 2015 er det utbetalt kr 108 310 000 og administrative kostnader var på kr 894 976. Restbeløpet på kr 802 024 er søkt overført til 2016, og gjelder tilskudd utbetalt i 2016.

Nkoms utgifter, med unntak av tilskuddsmidler og refusjon som gjelder radiostøykontrollen, skal finansieres ved gebyrinntekter og ved eventuell overføring av midler fra reguleringsfondet. Inntektsførte gebyrer i 2015 utgjør kr 174 364 544, og ved regnskaps-avslutningen ble det overført kr 8 700 307 fra fondet. Reguleringsfondet er et hjelpemiddel for å kompensere for tilfeldige inntektsvariasjoner, og saldo per 31.12.2015 er kr 5 573 128.

Ordningen med salg av femsifrede telefonnummer administreres av Nkom, og inntektsført avgift til statskassen er kr 25 207 380. Inntektsført beløp til statskassen i forbindelse med en frekvensauksjon i 1800 MHz-båndet utgjør kr 877 983 276.

Nkom omfattes fra 2015 av nettoføringsordningen for merverdiavgift i staten. Dette innebærer at merverdiavgift som er innenfor ordningen ikke belastes utgiftskapittel 1380, men belastes felleskapittel 1633 i statsregnskapet. For 2015 har Nkom belastet kapittel 1633 med kr 8 548 468.

Utgifter til drift utgjør i 2015 kr 169 590 186. Herav utgjør lønnsutgifter (inkludert refusjoner) kr 109 337 984. Lønnsandel av driftsutgiftene er 64 prosent. Andre utbetalinger til drift utgjør kr 60 258 399.

Det er i 2015 utbetalt kr 7 318 215 til ulike anskaffelser på post 45. Hovedsakelig gjelder det utvikling av LRIC- og marginskvismodeller og utstyr til frekvenskontrollen.

Mellomværende med statskassen utgjør summen av reguleringsfondet, fordringer og gjeld. Ved utgangen av året er beløpet kr 10 570 398.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor. Årsregnskapet er per i dag ikke ferdig revidert, men revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2016. Beretningen er unntatt offentlighet fram til Stortinget har mottatt Dokument 1 fra Riksrevisjonen.

Lillesand, 14. mars 2016

Torstein Olsen
direktør
Nasjonal kommunikasjonsmyndighet

Prinsippnote årsregnskapet

Årsregnskap for Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten («bestemmelsene»). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2015 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av Samferdselsdepartementet.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen *“Netto rapportert til bevilgningsregnskapet”* er lik i begge oppstillingene.

Nkom er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

2. Bevilgningsrapportering

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som Nkom har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet som Nkom har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva Nkom har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser Nkom står oppført med i statens kapitalregnskap.

3. Artskontorrapportering

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Nkom har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering, 31.12.2015							
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2015	Merutgift (-) og mindreutgift
1380	Nasjonal kommunikasjonsmyndighet	01	Driftsutgifter	A, B	168 808 000	169 596 383	-788 383
1380	Nasjonal kommunikasjonsmyndighet	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	A, B	14 920 000	7 312 019	7 607 981
1380	Nasjonal kommunikasjonsmyndighet	70	Tilskudd til telesikkerhet og beredskap	A, B	75 844 000	67 988 469	7 855 531
1380	Nasjonal kommunikasjonsmyndighet	71	Tilskudd til bredbåndsutbygging	A, B	110 007 000	109 204 976	802 024
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Driftsutgifter			8 548 468	
<i>Sum utgiftsført</i>					369 579 000	362 650 314	
Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling	Regnskap 2015	Merinntekt og mindreinntekt (-)
4380	Nasjonal kommunikasjonsmyndighet	01	Diverse gebyrer	B	173 478 000	174 364 544	886 544
4380	Nasjonal kommunikasjonsmyndighet	51	Fra reguleringsfondet	B	10 000 000	8 700 307	-1 299 693
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse	B		887 951 566	
5583	Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser	70	5-sifret nummerserie forvaltning	B		25 207 380	
5605	Renter av statskassens kontantbeholdning	83	Renter av alminnelige fordringer			52 064	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift			13 556 419	
<i>Sum inntektsført</i>					183 478 000	1 109 832 281	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						-747 181 967	
Kapitalkontoer							
60050101	Norges Bank KK/innbetalinger					1 093 090 412	
60050102	Norges Bank KK/utbetalinger					-353 781 908	
713370	Endring i mellomværende med statskassen					7 873 463	
<i>Sum rapportert</i>						0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)							
Konto	Tekst		2015	2014	Endring		
713370	Mellomværende med statskassen		-10 570 397	-18 443 860	7 873 463		

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
138001	0	168 808 000	168 808 000
138045	0	14 920 000	14 920 000
138070	0	75 844 000	75 844 000
138071	7 000	110 000 000	110 007 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/mindreutgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter/mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
138001		-788 383		-788 383				-788 383	8 440 400	0
138045	"kan overføres"	7 607 981		7 607 981				7 607 981	27 220 000	7 608 000
138070	"kan overføres"	7 855 531		7 855 531				7 855 531	134 744 000	7 856 000
138071	"kan overføres"	802 024		802 024				802 024	160 000 000	802 000

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter*Mottatte belastningsfullmakter*

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) har ikke mottatt belastningsfullmakter for 2015.

Stikkordet «kan overføres»

Virksomhetens bevilgning på kapittel 1380, post 45, 70 og 71 er gitt stikkordet "kan overføres"

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

Merutgiften på kr 788 383 er innenfor fullmakten til å overskride bevilgningen på kapittel 1380 post 01. Merinntekten på kapittel 4380 post 01 utgjør kr 886 544.

Romertallsvedtak XVI - Fullmakt til å overføre fra reguleringsfondet

I 1992 ble reguleringsfondet for Nkom opprettet. Fondet er et hjelpemiddel for å kompensere for tilfeldige inntektsvariasjoner, slik at kravet om full kostnadsdekning kan tilfredsstilles uten store gebyrdringer i det enkelte år.

Ved regnskapsavslutningen ble det overført kr 8 700 307 fra fondet. Saldo på reguleringsfondet pr 31.12.2015 er kr 5 573 128.

Reguleringsfondet bør være i størrelsesorden 10-15 mill. kr.

Mulig overførbart beløp

Ubrukt bevilgning på kapittel 1380, post 45, 70 og 71 søkes overført til neste budsjettår. Mulig overføring til neste år er en beregning, og Nkom får tilbakemelding fra Samferdselsdepartementet om endelig beløp som overføres til neste år.

Fullmakt på kap 5583, post 70

Nkom administrerer ordningen med salg av femsifrede telefonnummer. Inntektsført beløp er kr 25 207 380.

Fullmakt på kap 5309, post 29

I 2015 har Nkom gjennomført en auksjon i 1800 MHz-båndet. Inntektsført beløp er kr 877 983 276.

I tillegg er det inntektsført bøter og tvangsmulkt på tilsammen kr 9 774 000.

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2015

	Note	2015	2014
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	174 364 544	154 191 181
Overføring fra reguleringsfondet	1	8 700 307	16 932 953
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		183 064 851	171 124 135
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	109 337 984	103 880 005
Andre utbetalinger til drift *	3	60 258 399	64 961 105
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		169 596 383	168 841 110
Netto rapporterte driftsutgifter		-13 468 468	-2 283 024
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer *	4	7 312 019	12 283 024
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		7 312 019	12 283 024
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		7 312 019	12 283 024
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	5	913 016 721	47 463 589
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		913 016 721	47 463 589
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	6	176 298 469	248 438 228
Forvaltningskostnader	6	894 976	1 560 579
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		177 193 444	249 998 806
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		194 290	183 819
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		13 556 419	12 695 311
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		8 548 468	0
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		-5 202 241	-12 879 130
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		-747 181 967	199 656 087
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld		2015	2014
Fordringer		690 091	769 281
Reguleringsfond		-5 573 128	-14 273 435
Skyldig skattetrekk		-5 004 700	-4 939 706
Skyldige offentlige avgifter		-682 661	0
Annen gjeld		0	0
Sum mellomværende med statskassen	7	-10 570 398	-18 443 860

*) Nkom omfattes fra 2015 av nettoføringsordningen for merverdiavgift i staten. Dette innebærer at beløpene for 2015 er eksklusiv merverdiavgift, mens beløpene for 2014 er inklusiv merverdiavgift.

Note 1 Innbetalinger fra drift

	31.12.2015	31.12.2014
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Ekomtilbydergebyr	78 537 518	66 887 036
Frekvensgebyr	67 312 055	59 018 377
Autorisasjonsgebyr	14 483 641	12 770 055
E-signaturgebyr og domenenavn	5 198 000	4 557 000
Gebyrnummertjeneste	2 860 342	4 033 511
Gebyr 5-siffer	2 313 987	3 695 202
Postoperatørgebyr	3 659 000	3 230 000
Sum innbetalinger fra gebyrer	174 364 544	154 191 181
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Overføring fra reguleringsfondet *	8 700 307	16 932 953
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	8 700 307	16 932 953
Sum innbetalinger fra drift	183 064 851	171 124 135

*) Nkoms utgifter, med unntak av tilskuddsmidler og refusjon som gjelder radiostøykontrollen, skal finansieres ved gebyrintekter under kap. 4380 og ved eventuell overføring av midler fra reguleringsfondet.

Beregning av årets overføring fra reguleringsfondet	31.12.2015	31.12.2014
Utgifter kap. 1380, post 01	169 596 383	168 841 110
Utgifter kap. 1380, post 45	7 312 019	12 283 024
Mva belastet kap 1633	8 548 468	0
Sum utgifter inkl mva	185 456 870	181 124 134
Inntekter kap. 4380, post 01	-174 364 544	-154 191 181
Finansiering av radiostøykontrollen	-10 000 000	-10 000 000
Overført fra forrige år kap. 1380, post 45	0	0
Sum inntekter	-184 364 544	-164 191 181
Inntektsunderskudd før overføringer	1 092 326	16 932 953
Søkes overført til neste år, kap. 1380, post 45	7 607 981	0
Overføring fra reguleringsfondet	8 700 307	16 932 953

Note 2 Utbetalinger til lønn

	31.12.2015	31.12.2014
Lønn	97 453 842	92 305 573
Arbeidsgiveravgift	13 475 419	12 695 311
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-2 847 256	-3 222 896
Tilskudd fra SD til kostnadsdekning ved personkontroll (-)	-1 250 000	-800 000
Andre ytelser	2 505 978	2 902 017
Sum utbetalinger til lønn	109 337 984	103 880 005
Antall årsverk:	141	139

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2015	31.12.2014
Husleie	10 426 561	10 368 192
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	2 939 084	3 892 051
Leie datasystemer, kontormaskiner ol.	4 942 982	5 196 039
Reparasjon og vedlikehold	744 873	1 365 810
Mindre utstyrsanskaffelser	2 432 528	2 681 596
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	9 836 205	12 358 712
Annonser, kunngjøringer	1 040 630	1 718 041
Aviser, tidsskrifter, bøker o.l.	1 399 172	1 683 852
Kurs og konferanser	5 616 733	5 264 403
Telefon, porto ol.	2 416 111	2 860 117
Reiser og diett	12 568 723	12 214 618
Øvrige driftsutgifter	5 894 797	5 357 675
Sum andre utbetalinger til drift *	60 258 399	64 961 105

*) Nkom omfattes fra 2015 av nettoføringsordningen for merverdiavgift i staten. Dette innebærer at beløpene for 2015 er eksklusiv merverdiavgift, mens beløpene for 2014 er inklusiv merverdiavgift. Ved sammenligning mellom regnskapsår 2014 og 2015, må «Andre utbetalinger til drift» for 2015 økes med kr 6 979 048 som utgjør merverdiavgift belastet kapittel 1633.

Note 4 Utbetaling til investeringer

	31.12.2015	31.12.2014
Verktøy og måleutstyr	2 613 164	2 827 566
LRIC- og marginskvismodeller *	2 367 300	775 544
IT-relaterte anskaffelser	852 665	6 080 823
Målebil (frekvenskontroll)	609 675	0
Bygningsmessige anlegg	412 390	2 340 342
Andre investeringer	456 824	258 750
Sum utbetaling til investeringer **	7 312 018	12 283 024

*) LRIC: Long Run Incremental Cost. Metode for kostnadsberegning som Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) bruker i forbindelse med prisregulering i ekom-markedene. Marginskvismodeller benyttes som et verktøy for konkurranseregulering av tilbydere med sterk markedsstilling.

***) Nkom omfattes fra 2015 av nettoføringsordningen for merverdiavgift i staten. Dette innebærer at beløpene for 2015 er eksklusiv merverdiavgift, mens beløpene for 2014 er inklusiv merverdiavgift. Ved sammenligning mellom regnskapsår 2014 og 2015, må «Utbetaling til investeringer» for 2015 økes med kr 1 569 420 som utgjør merverdiavgift belastet kapittel 1633.

Note 5 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2015	31.12.2014
Avgift femsifret nummerserie	25 207 380	24 884 186
Renteinntekter til statskassen*	52 064	23 403
Tilfeldige inntekter (auksjonsinntekter, bøter, mulkt) **	887 757 276	22 556 000
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	913 016 721	47 463 589

*) Renteinntekter til statskassen gjelder inkassorenter.

**) I 2015 har Nkom gjennomført en frekvensauksjon i 1800 MHz-båndet. Inntektsført beløp er kr 877 983 276. I tillegg er det inntektsført bøter og tvangsmulkt på tilsammen kr 9 774 000.

Note 6 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2015	31.12.2014
Tilskudd til telesikkerhet og beredskap, utbetalt	67 988 469	89 046 000
Tilskudd til bredbåndsutbygging, utbetalt	108 310 000	159 392 228
Tilskudd til bredbåndsutbygging, forvaltningskostnader	894 976	1 560 579
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	177 193 444	249 998 806

Tilskudd til telesikkerhet og beredskap

Det er i 2015 inngått beredskapsavtaler med fire tilbydere. Utbetalinger for avtalte tiltak i 2015 utgjør kr 35 030 718. I programmet for forsterket ekom er det i 2015 utbetalt kr 32 957 751. Totalt er det dermed utbetalt kr 67 988 469.

Tilskudd til bredbåndsutbygging

I 2015 ble det mottatt 173 søknader og til sammen ble det søkt om tilskudd på 645 mill. kr. Totalt 32 prosjekter i 15 fylker fikk innvilget tilskudd på til sammen kr 109 564 000, hvorav kr 108 310 000 ble utbetalt i 2015. Administrative kostnader var på kr 894 976.

Note 7 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2015	31.12.2015	Forskjell
	Spesifisering av <u>bokført</u> avregning med statskassen	Spesifisering av <u>rapportert</u> mellomværende med statskassen	
Omløpsmidler			
Kundefordringer	2 609 227	0	2 609 227
Andre fordringer	647 791	690 091	-42 300
Sum	3 257 018	690 091	2 566 927
Reguleringsfond			
Reguleringsfond	-5 573 128	-5 573 128	0
Sum	-5 573 128	-5 573 128	0
Kortsiktig gjeld			
Skyldig skattetrekk	-5 004 700	-5 004 700	0
Skyldige offentlige avgifter	-682 661	-682 661	0
Annen kortsiktig gjeld	0	0	0
Sum	-5 687 361	-5 687 361	0
Sum	-8 003 471	-10 570 398	2 566 927

